

De godlievende ziel vertoont in zinnebeelden

Jan Suderman

bron

Jan Suderman, *De godlievende ziel vertoont in zinnebeelden*. Henrik Wetstein, Amsterdam 1724

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/sude003godl01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren i.s.m.

Den Godlievenden Lezer

***Genade en vrede van Gode den Vader, den Zone en den Heiligen Geest.
Amen.***

GElyk de mensch uit ziel
en Lichaem bestaet, zoo
eischt elk dezer twee deelen
een voedsel dat met
deszelven aert over een kome. Het
lichaem, als uit de aerde herkomstigh,
wordt door aerdsche, gelyk
de ziel uit hemelschen zaden geboren,
door hemelsche spys onderhouden.
Ik spreke hier niet van de oeffeningen
en wetenschappen die op hare wyze
met recht den naem dragen van een
voedsel der ziele, maer ik spreke hier
alleenlyk van de inwendige voeding
der ziele door Godts Levendigmakenden
Geest, die haer verquikt, versterkt,
onderhoudt,

in wederwaerdigheden troost, en haer den kerker des Lichaems gemaklyker maekt. Want wie, die zich wel bedenkt, zucht niet in dezen aerdschen tabernakel en verlangt om met de woonstede uit den hemel overkleedt en niet naekt gevonden te worden?

't Is eene alwyze beschikking der opperste Voorzienigheid dat wy uit twee zoo strydige deelen bestaen. Scheelde het minder, wy zouden nogh al meer naer de aerde hellen; maer nu dit verschil zoo groot is, wordt het lichtelyk gemerkt, en de ziel wil naer boven terwyl het lichaem de aerde zoekt.

Om haer te helpen dient Godt zich van zyn H. Woort en den invloed der sterkte van den H. Geest der genade en vertroostinge. Meenigmael valt zy, meenigmael staet zy weder op, en beweent haren val voor de voeten van haren gekruisten Heilant. Nu schynt zy van hem verlaten, dan valt hy haer,

en zy hem, met den kus der liefde in de armen. Dikwyls is zy met Koning David in een dal der schaduwen van den doot; dikwyls met hem in de voorhoven des hemels. Dus sukkelt zy, verlangende met Godt haren Vader, met Jezus haren Bruidegom, met den H. Geest haren Trooster vereenigt te zyn: want (om Vondels woorden in zynen Jefta te gebruiken)

*Geene aerdscheit kan den ryksten mensch meer geven,
Dan aerdsch genot, een kort, onzeker leven
Vol zwaarigheên. Men plukt geen roos of voelt
Den doren, die de hant quetst. Hoe men woelt
Om rykdom; hoe men zweet om eer en staten;
't Genoegen vlucht. al lagen al de straten
Met kroonegout en septeren bezaeit,
En diamant, en paerden: schyngoet paeit
Geen gierigaert; geen wellust wulpsche zinnen.
In Gode is 't al, daer buiten, niets te winnen.*

Men kan niet ontkennen dat de geestelyke Zinnebeelden en Dichtkunst (twee gezusters die elkanderen de hant bieden, dewyl, zoo er-

gens, hier de Schildery eene stomme poëzy, en de poëzy eene sprekende Schildery is) krachtigh kunnen dienen om het gemoet te ondersteunen en tot Godt te helpen geleiden; en nooit worden zy beter besteedt dan wanneer zy daertoe aengelegt worden.

Ik hebbe gepoogt deze geestelyke Zinnebeelden van Herman Hugo, en Otto van Veen, gelyk als de spraek te geven, en, hoewel ik myner zwakheit bewust, zeer wel wete dat eene beschaefder pen dit veel beter zoude hebben gedaen, zoo hebbe ik echter getracht eenen steen aen te brengen tot den opbouw van Christus kerke op aerde, die hy zelf hier, en hier na de geheel geestelyke in den zaligen hemel voltooie.

De Latynsche vaerzen van H. Hugo op zyne Zinnebeelden, als mede de Nederduitsche, en eindelijk de Fransche zoo wel daerop als op die van Otto van Veen ge-

maekt, hebbe ik gemydt te lezen
om de vryheit van myne eigene
gedachten niet te belemmeren,
noch te pronken met vederen die
de myne niet waren; hoewel wy
altyt wel het een of het ander
van de Aelouden ontleenen.

Ik voere hier doorgaens niet zoo
zeer eenen Kruishelt als wel eene
Kruisheldin in, waarom zy dik-
wyls als zoodanigh spreekt. Dit
dacht my in deze stoffe naturely-
ker te wezen. Voorts. Alhoewel
in het Eerste Zinnebeeldt van O.
van Veen de Goddelyke Liefde
eigentlyk schynt te beduiden Godts
Liefde tot de ziel, zoo gaet dat daer
vervolgens niet allezins door; om
welke reden ik ook gemeent heb-
be de vryheit te mogen gebruiken
van door de Goddelyke Liefde
dikwyls de Liefde der ziele tot
Godt te verstaen. En waerlyk de
geestelyke vereeniging van Godt
met de ziele, en der ziele met
Gode is zoo allerinwendigst, dat

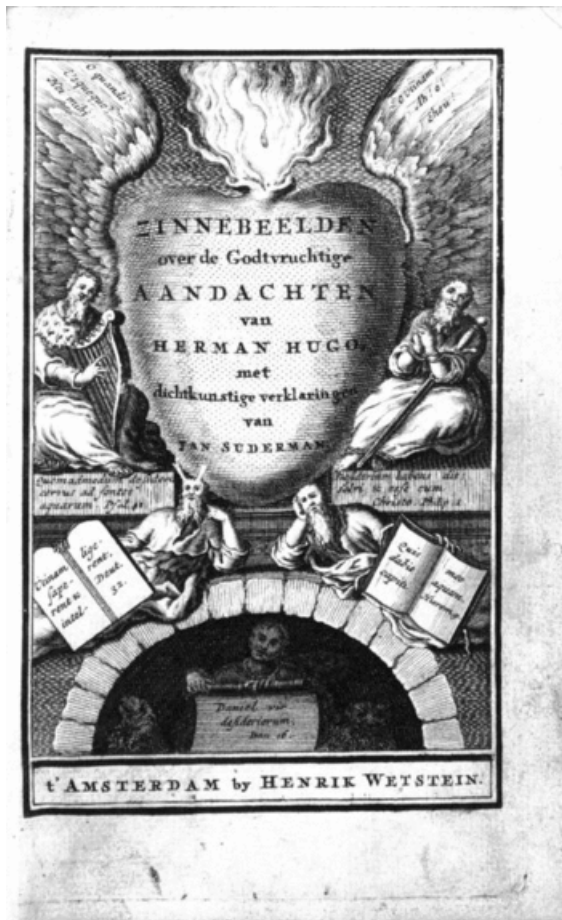
de H. Schrift daer van geene nae-
keuriger beschryving weet te ma-
ken (op dat ik het zoo uitdrukke)
dan met ons te zeggen dat zy *een*
zyn. De H. Paulus, om ons de
vereeniging van Christus met de
ware Geloovigen te beduiden, zegt
dat Hy het Hooft en zy de leden
van eenzelve lichaem zyn; en on-
ze Heer zelf laet zich meenige ma-
len op dien zin hooren. Hier van
komen dan billyk de spreekwyzen
van zich te verliezen in Godt,
wegh te zinken in Godt, een en
vereent te zyn met Godt. Want,
wat men ook tegen deze wyze van
spreken inbrenge, en zelfs daer
mede spotte, ik zie niet dat zy,
geestelyker wyze verstaen worden-
de, gelyk zy moet, harder is, dan
het zeggen van onzen Heere Jezus
Christus zelven dat *wy zyn vleesch*
eten, zyn bloet drinken moeten om
deel aen Hem te hebben. Hy zegt
dat zyn vleesch waerlyk spys en zyn
bloet waerlyk drank is. Wie ver-

staet dit naer den letter? Men handele dan niet straffer met de spreekmanieren der genen, die, als hadden zy geene lichamen, enkel en alleen met Gode in den Geest zoeken te verkeerren, dan men handelt met de tale der H. Schrift zelve, en met die van sommige, zelfs Protestantsche Godtgeleerden, wier uitdrukkingen men ontrent het H. Avontmael louter geestelyk moet opvatten, zullen zy geene botte ongerymtheden insluiten. Ik zegge niet dat 'er geene dweeperyen loopren onder sommigen die zich den naem van *Mystiken* geven, maer ik zegge dat men onderscheit moet maken tusschen *Mystiken* die met goede redeneringen de vereeniging der ziele met Godt uitdrukken, al zyn de woorden by wylen wat ingewikkelt, en anderen, die door zwakheit van verstant het rechte spoor des inwendigen Godtsdiensts niet wel bewandelen. Wie zou, billykerwyze vele Oudvaders en

vervolgens vele wakkere mannen,
willen gelyk stellen met anderen
die op hersenschimmen belust zyn
en zich daer door laten leiden.
Daer valt hier, gelyk overal, on-
derscheit te maken.

't Is zekerder dan zeker dat de
ware Godsdienst bestaet tusschen
Godt en onze ziel, en dat is iets
't geen de weerelt niet kent en daer-
om bespot. Men wil al naer het ui-
terlyke en dus begrypt men het in-
wendige niet: De ziel moest Godt
in zich zoeken en dan zou zy zich
in Godt vinden.

Dat de Geest der genade, u,
Godlievende Lezer, beziele, ge-
leide, sterke, trooste, en zyne
gaven mildelyk in u storte, is my-
ne ootmoedige bede. Amen.

O quando? Vsquequo? Hei mihi!

O vtinam? Ah! o! Eheu!

Zinnebeelden
over de Godtvruchtige
Aandachten
van
Herman Hugo
met dichtkunstige verklaringen
van
JAN SUDERMAN.

Quemadmodum desidera cervus ad fontes aquarum. Psal. 41.

Desiderium habens dissolvi &c esse cum Christo. Philip. 1

Vtinam saperent & intellerent. Deut. 32.

Quis dabit capiti meo aquam. Hieron. 9.

Daniel vier desideriorum. Dan. 16.

t'AMSTERDAM by HENRIK WETSTEIN.

**De zinnebeelden der Godgewyde zielzuchten
van Herman Hugo met dichtkunstige
verklaringen van J. Suderman.**

Inleiding.

Eerst wordt de ziel van Godt geraekt:
Zy voelt, en zoo veel mooglyk, slaekt
De banden die de weerelt breidde
En haer ten afgront meê geleidde.
Hier worstelt zy veel worsteling
Eer zy zichzelve heel bedwing'.
Zy poogt zich wakker te verkloeken,
En vordert meer en meer in 't zoeken,
Tot dat zy, na veel smerten, vindt
Hem dien zy teederlyk bemint.
Maer op dien troost volgt weer verlaten.
Zy blyft getrouw. niets kan haer baten
Nogh schaden, 't geen haer Lief niet is.
Daer ryst uit deze duisternis
Ten leste een Licht, dat zyne stralen
Met Goddelyken glans doet pralen
En ongeschapen luister spreit
Van Godts onzichtbre Majesteit.
Nu smelt zy wegh, als heel gelenigt
En met haer' Bruidegom vereenigt,
Dien zy, zelfs in verlating, mint.
O Liefde die het al verwint!

Aenmoediging.

WEl aen die op Godts min belust
Graegh d'aerdsche lusten had gebluscht:
't Hart moet gespeent,
Daer moet geweent,
Daer moet veel smert en pyn
Geleden zyn
Eer gy met Godt vereent.

Maer zyt niet moedloos; blyft niet staen.
Godt zelf biedt hulp op deze baen.
Die tranen gaf
Droogt tranen af.
Gaet maer stantvastigh voort:
Hy gaf zyn woort,
En helpt u tot aen 't graf.

Opdraght aen Jezus den beminden.

*Heer, voor u is alle myne begeerte: en myn zuchten
is voor u niet verborgen.*

Ps. XXXVIII. 10.

O J E Z U S , zie myn' boezem voor u open.
 O Alziende Oogh, zie door de wolken heen
 Myn smerten, hoor myn klagten en gebeên,
 Zoo mag ik eens op myn verlossing hopen!
 Ik zoeke een' staet, dien d'aertsheit niet erkent.
 Maer, ach! hoe rake ik los van deze banden?
 Myn Heilant, breekze, ei, breekze met uw handen,
 En help myn ziel gelukkig aen het ent!
 Ik offere u, myn Lief, al myn gedachten,
 Myn woort, en werk, en oogh, en hart, en mont,
 En tong, en tael (Gy hebt myn ziel gewont)
 Ik hou nogh lust, nogh smaek, nogh wil, nogh krachten.
 't Zy alles 't uwe. Alleen laet my uw min;
 Myn Bruidegom, 'k zal alles voor u lyden:
 Geen stryt zoo zwaer, dien ik niet door zal stryden.
 Dus trede ik nu, vol moets, ten strytperke in:
 Laet maer uw kracht niet van myn zyde wyken,
 Dan zal ik in geene eeuwigheit bezwyken.
 O J E Z U S , neem, op dat zy niet vergaen,
 Dees vruchten, die Gy zelf geplant hebt, aen.

Anima mea desideravit te in nocte

Anima mea desideravit te in nocte.

Isaïae 26.

I.

Met myne ziele hebbe ik u begeert in den nacht.

Ezaï. XXVI. 9.

MYn ziel zoekt haren Heer by nacht.
 Want, nu ik 't licht, het stallicht van de weerelt
 Verlate, en zie hoe zy, te valsch bepeerelt,
 Myn dierbre ziel ten afgront bracht,
 Vinde ik my zelve in nare duisternissen.
 Hoe zal ik hier het rechte voetspoor gissen?
 Rys op, o Zon van myn geluk!
 Ik zoeke uw licht en zuivre morgestralen.
 Recht mynen gang, zoo zal ik niet verdwalen!
 Och, help me uit dezen droeven druk!
 Ik walg van d'aerde en alle schepselliefde.
 't Was uwe min die my het hart doorgriefde.
 O J E Z U S , J E Z U S , neem my aen!
 Sterk myn geloof, ei, sterk myn zwak betrouwen,
 En laet my nooit dees wisseling berouwen!
 Och, leer my uit my zelve gaen!
 Doorschyn myn ziel met uwe heldre klaerheit:
 Ik zoeke alleen het licht van uwe waerheit.

Deus tu scis insipientiam meam, et delicta mea à te non sunt abscondita

Deus tu fcis insipientiam meam, et delicta mea à te non sunt abscondita.

Psal. 68.

II.

O Godt, Gy weet van myne dwaesheit, en myne schulden zyn voor u niet verborgen.

Ps. LXIX. 6.

DAer ik u voor myn deel hebbe uitgekoren,
 Verbergt Gy my uw Aengezicht,
 En ga ik dus in eeuwigheit verloren?
 Bestrael me, ô Albestralend Licht!
 't Is waer, Gy kent myne onbedachte gangen.
 Myn schulden legge ik blank en bloot;
 'k Ontveinze u niets. Ei, boet dan myn verlangen,
 En help me uit dezen naren noodt!
 Ik waeide, ô Heer, met allerhande winden.
 'k Bereedt een al te dwazen dier.
 Ik had vermaak in ydelheit te vinden:
 Nu brant in my een ander vier,
 't Geen Gy, myn Godt, wouwt door uw' Geest ontsteken,
 En aengestookt hebt door uw kracht;
 En zyt Gy nu, zoo onverwacht, geweken?
 Bedekt Gy zelfs uw Aenschyn met den nacht?
 O J E Z U S , neem die hant weer van uwe oogen!
 Weest met myn ziel in hare smart bewogen!

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum; sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea!

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum; sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea!

Psal. 6.

III.

*Zyt my genadigh, Heer, want ik ben verzwakt:
genees my, Heer, want myne beenderen zyn
verschrikt!*

Ps. VI. 3.

MYn Godt, die goet zyt en weldadigh,
Myn J E Z U S , zyt myn ziel genadigh;
Ik ben, zelfs tot de doot toe, zwak
Door al myn smert en ongemak!
Och, laet my op uw handen lenen,
Want al myn ingewant en beenen
Zyn, door benaetheit, heel verschrikt.
Och, help my, eer my 't hart verstikt,
Of zwymt van flaeute. o Heer der heeren,
Gy kunt alleen den weedom keeren.
Ontferm, ontferm u over my!
Genees my door uwe artseny!
Zoo zal ik, met vernieuwe krachten,
U dienen, en uw hulp verwachten.
Zoo zal geen lyden, ramp noch leet,
Geen smert te smertlyk zyn of wreet.
'k Zal alles met u overkomen,
Nu Gy myn ziel hebt ingenomen.

Vide humilitatem meam et laborem meum et dimitte universa delicta mea!

Vide humilitatem meam et laborem meum et dimitte universa delicta mea!

Psal. 24.

IV.

*Aenzie myne elende en myne moeite, en neem alle
myne zonden wegh.*

Ps. XXV. 18.

Zie myne boete en arbeit aen,
En leer my door uw slagen,
In dezen zwaren molen gaen,
Ik zoeke u te behagen.
Vergeef my, J E Z U S , myne schult;
Ik zal niet gaen, maer loopen.
Wacht myn bekeering met gedult,
Want ik blyve op u hopen.
Ik heb met meerder ongemak
De weerelt en myn zinnen
Voorheen gedient. Nu hate ik 't pak
Dat ik plach te beminnen.
Ik loop met lust in dit gareel,
Gebreit van liefdekoorden,
En kies den arbeit voor myn deel.
Zet my maer aen met woorden
Of geesselzwepen, naar uw' wil;
Maer hoed my voor bezwyken;
Dan werke ik voorts gerust en stil
En zonder om te kyken.

Memento, quaeso, quod sicut lutum feceris me, et in pulverem reduces me!

*Memento, quaeso, quod sicut lutum feceris
me, et in pulverem reduces me! Job. 10.*

Memento, quaeso, quod sicut lutum feceris me, et in pulverem reduces me!

Job. 10.

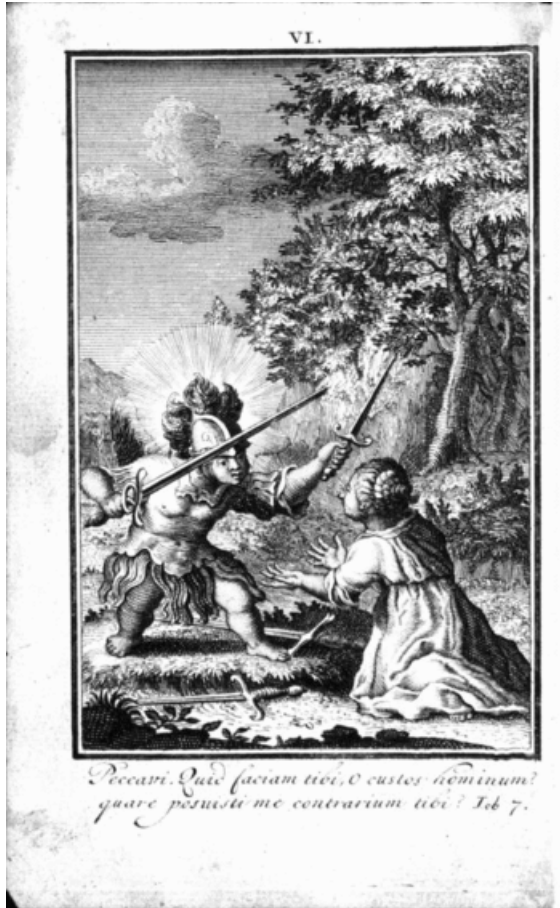
V.

*Gedenk toch dat gy my als leem bereit hebt, en my
tot stof zult doen wederkeeren.*

Job. X. 9.

GOdt wilde my uit leem bootseren,
Hy zal my weer tot stof doen keeren.
Ontzichtbre Majesteit,
Leer my myn' oorsprong wel erkennen,
Leer myne ziel zich te gewennen
Aen ware Nedrigheit!
Nooit kon ik deze deucht beseffen.
'k Zocht my door grootsheit te verheffen:
Maer, nu Gy my bezoekt,
En door geloof zoo wel als reden
Doet zien de weereltsche ydelheden,
Voelt zich myn hart verkloekt.
O J E Z U S , vorm myn hart en zinnen,
Want, Heer, het euvel zit daer binnen.
Och, kneed myn ziel als leem,
Op dat ik, als een nieugeboren,
Aen u alleen magh toebehooren,
En naer uw wezen zweem!
Indien ik struikele, o myn waerde,
Gedenk dan dat ik, stof en aerde,
U slechts in zwakheit min.
Laet myne poging niet verlegen.
'k Wil my verliezen op uw wegen.
Verlies is hier gewin.

Peccavi. Quid faciam tibi, o custos hominum? quare posuisti me contrarium tibi?

Peccavi. Quid faciam tibi, o custos hominum? quare posuisti me contrarium tibi?

Job 7.

VI.

Hebbe ik gezondigt, wat zal ik doen? O menschenhouder, waerom hebt Gy my u tot een' tegenloop gestelt.

Job. VII. 20.

GEnâe! genâe! och, treed niet in 't gericht
 Met myne ziel! zy beeft voor uw gezicht,
 Zy siddert voor dien uitgetrokken degen,
 En 't schittrendt zwaert. Och, och, wie kan hier tegen?
 Genaê! nogh eens, myn Heilant, och, Genaê!
 Op dat ik niet in dit gevaer verga.
 Ik zondigde. O Behouder van de menschen,
 Wat kan ik doen? ja zelfs, wat kan ik wenschen,
 In dezen staet dus tegen u gestelt?
 Gy hebt my door uw wapens neergevelt,
 En my geheel ontwapent. Myn verlangen
 Is nu alleen, dat ik uw krygsgevangen
 Lyfeigen u mag dienen gansch en al.
 Ik geef my zelve u over, en ik zal,
 Als een slavin, ja minste der slavinnen,
 Door trouwen dienst vergeving zien te winnen.
 Nooit zal ik weer myn' winnaer tegenstaen.
 Nooit zal ik weer verkeerde gangen gaen.
 Nooit zal ik weer uw heete gramschap wekken.
 Zoo zal uw macht my zelfs tot troost verstrekken.

Cur faciem tuam abscondis et arbitraris me inimicum tuum?

Cur faciem tuam abscondis et arbitraris me inimicum tuum?

Job. 13.

VII.

*Waerom verbergt Gy uw Aengezicht, en houdt my
voor uwen vyant?*

Job. XIII. 24.

O Eeuwigstralendt zonnelicht,
 Waerom bedekt ge uw Aengezicht?
 Wat wil dit zyn?
 Ik ben niet meer uw vyandin.
 Uw liefde straelt myn boezem in.
 Geen grooter pyn
 Kent myne ziel, dan deze smart,
 Dat Gy u afkeert van myn hart.
 'k Verbeeldde my
 Van ver te zien den dageraet
 Van mynen meer verlichtten staet,
 Toen was ik bly.
 Maer zoo Gy wykt, en laet me alleen,
 Wat houde ik anders, dan geweene
 En droefenis?
 Of magh ik nogh uw licht niet zien,
 En onbelet u hulde biên?
 Indien dit is,
 Houd my dan in 't verborgen vast
 (Een gunst die op myn zwakheit past)
 Verlaet my niet.
 Dan ga ik voort van kracht tot kracht,
 En rake eens uit myn eige macht,
 Vry van verdriet.

Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrymarum?

Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrymarum?

Hierem. 9.

VIII.

*Och, dat myn hoofd water ware, en myn oogh een
springader van tranen!*

Jerem. IX. 1.

Wie stort dees regen uit den hoogen,
 Wie geeft my water voor myne oogen,
 En heele stroomen voor myn hoofd,
 Om dagh en nacht my in te wasschen?
 Myn smart eischt onuitputbre plassen.
 Ik ben van allen troost berooft!
 Waer is myn blyschap heen geweken?
 In welke al t'onbekende streken
 Onthoudt zich myn beminde Vrint?
 Stroomt, stroomt van tranen, bei myn wangen.
 De droefheit heeft my 't hart bevangen
 Als van een jong verlaten kint.
 Maer zacht. dit zyn de liefde-merken
 Van mynen J E Z U S in zyn werken.
 Hy zelf stort deze stroomen neer,
 En leert my myne elend beschreien.
 Hy wil door tranen my geleien
 In zyne gunst, zyn' naem tot eer.
 Dees tranen worden levendt water,
 Dat, vlietende met zacht geschater,
 Myn ziel van smetten zuivren zal.
 Zoo wordt zy eindlyk eens geveiligt.
 Zoo blyft zy door en door geheiligt
 Van dezen milden hemelval.

Dolores inferni circumdederunt me, praeoccupaverunt me laquei mortis

Dolores inferni circumdederunt me, praeoccupaverunt me laquei mortis.

Psal. 17.

IX.

*Banden der helle omringden my, strikken des doots
bejegenden my.*

Ps. XVIII. 6.

DE strikken van de helle en van de doot,
Een ysselyk gespook, benaeude noot
En hartewee, en zielverlegenheit,
Zyn als een net my over 't hooft gespreit.
Waer kan ik heen? of is hier dan geen vlucht?
En helpen nu geen tranen, geen gezucht?
Waer is myn hulp? wie redt me? o wee! o wee!
Scheurt niemant dit moortdadigh net in twee?
Kan 't u van 't harte, o J E Z U S , dit te zien,
En komt Gy my geen' troost nogh bystant biên?
Verlaet Gy my in dezen wreedden angst?
En heeft nu hel en doot aen my een vangst
Die ik alleen aen u had toegewyt?
Myn Heilant koom, koom haestigh, en benyt
De hel dien beuit: och, red my uit den schoot
En armen van deze onverzoenbre doot.
Help me uit my zelve, op dat ik, vry en vrank,
U eeuwich diene en uwe liefde dank'.

Non intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens!

Non intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens!

Psal. 142.

X.

Ga niet in 't gerichte met uwen knecht; want niemant, die leeft, zal voor uw Aengezicht rechtvaerdigh zyn.

Ps. CXLIII. 2.

AL worde ik, Heer, van uw gerechtigheit,
 Rechtvaerdigh aengeklaegt, als die uw wetten
 Vertreden hebbe, o Godt, begin geen pleit,
 Met myne ziel! zy kan zich niet verzetten.
 Och, teeken toch myn schult niet verder aen!
 Gy kent, en ik erkenze. Ei, werp de veder,
 (Want niemant kan voor uw gerecht bestaen)
 Uit uwe hant, en voor uw' rechtbank neder!
 Och, och, bezie myn ongeveinst berou!
 Ik beef van vreeze; ik sidder voor uw roede.
 Ik zwere u hier eene onverbreekbare trou.
 Hoe slaet my 't hart! wat ben ik bang te moede!
 Genaê, myn Godt, myn Rechter, ei, genaê!
 Of hebt Gy zelf niet voor myn schult geleden?
 Uw doot koom my in dit gevaer te staê!
 Denk aen den strydt, dien Gy hebt doorgestreden;
 Niet voor u zelf, want Gy waert zonder smet,
 Maer voor den mensch, voor my, die hier boetvaerdigh
 Geen vonnis naer de strengheit van uw wet,
 Maer gunst verwachte uw dierbre kruisdoot waerdigh.

Non me demergat tempestas aquae, neq̄ absorbeat me profundum!

Non me demergat tempestas aquae, neq̄ absorbeat me profundum!

Psal. 68.

XI.

*Laet my de watervloet niet overstroomen, en laet
de diepte my niet verslinden.*

Ps. LXIX. 16.

OCh, helpme! och, helpme uit deze zee,
Uit deze woeste water-stroomen,
En brengme aen een gewenschte ree!
Benaetheit heeft my ingenomen.
De donder klatert my in 't oor.
De blixem luikt myne oogenleden.
De winden snorren door 't gehoor,
En strooien door de lucht myn beden.
Ik ben een speeltuigh van 't gevaer,
Gekaetst, gefoltert van de golven.
Ik worde, och, och, my zelf te zwaer,
In dezen waterkolk gedolven.
Daer komt myn Liefste, en reikt zyn hant.
Daer zie, daer zie ik myn' Beminden!
Myn' hartevriend! och, helpme aen strant,
En stil de storremende winden.
't Gaet wel. zoo. beur my op. 't gaet wel.
'k Heb schipbreuk van my zelf geleden.
Ik ben geredt uit deze hel,
En danke uw goedertierenheden.

Quis mihi hoc tribuat ut in inferno protegas me, et abscondas me donec pertranseat furor tuus?

Quis mihi hoc tribuat ut in inferno protegas me, et abscondas me donec pertranseat furor tuus?

Iob. 14.

XII.

*Och, of Gy my in 't graf verstaekt, my verbergde,
tot dat uw toorn zich afkeerde.*

Job. XIV. 13.

DE ZIEL.

WAer blyve ik? wie verbergt me in 't graf,
Of andere onderaerdsche holen?
Och, bleef ik eeuwen lang verscholen
Voor zulk een vreeselyke straf!
'k Zie niet dan vuur en weerlicht met myn oogh,
Godts Engel schiet Godts blixems van om hoogh.

ONZE HEER.

Ja, blixems zyn 't, en straf op straf.
Zoo loutere ik myne uitverkoren
Door vuur en vlam. ik laet niet af,
Voor gy u zelve hebt verloren.
Zoo sterft het graen in omgespitten gront,
Eer 't vruchten draegt. Dees ziekte maekt gezont.

DE ZIEL.

't Valt hardt uw gramschap aen te zien,
Van wien alleen myn heil moet komen.
Of moet ik sidderen en schromen
Eer Gy my uwe hulp wilt biën?
Wel aen dan. sla. dees blixem louter my,
En maek my eens gansch van my zelve vry.

ONZE HEER.

Gy wordt my lief. ik proeve u door elende,
Tot ge u tot my, en ik myn gramschap wende.

Nunquid non paucitas dierum meorum finietur brevi? Dimitte ergo me ut plangam paullum dolorem meum!

Nunquid non paucitas dierum meorum finietur brevi? Dimitte ergo me ut plangam paullum dolorem meum!

Job. 10.

XIII.

Zyn myne dagen niet weinigh? Houd op. zet van my af, op dat ik my een weinigh verquikke.

Job. X. 20.

IK zie op 't afgemeten yzer
 Van dezen zonnewyzer
 Hoe kort myn leven kan bestaan.
 Ei laet my gaen,
 Op dat ik my door tranen mag verquikken;
 Of, houdt gy my, ontwar dan myne strikken.
 Zoo zal ik door myn gansche leven,
 Met wakkren yver streven,
 Naer uwe liefde en zuivre trou.
 Geen naberou
 Zal myne ziel, het ga zoo 't gaet, besmetten,
 Al wiltge, als gout, my in het smeltvuur zetten.
 Ik zal my, zelfs in druk, verblyden,
 En moedigh voor u lyden,
 Gelyk een kruisheldinne past.
 De doot verrast
 Geen minnares, die door den doot te sterven,
 En anders niet, haer' Bruigom kan verwerven.

Utinam saperent et intelligerent ac novissima providerent!

Utinam saperent et intelligerent ac novissima providerent!

Deuteron. 32.

XIV.

*O, dat zy wys waren! zy zouden dit vernemen. zy
zouden op hun einde merken.*

Deut. XXXII. 29.

Wie is 'er wys en ziet op d'uiterste enden,
Daer alles zich ten lesten heen zal wenden,
Ja spoeit met haest?
Ik zie den doot, de hel, den hemel.
Weg, weg, met al het aerdsch gewemel.
Ik was verdwaest.
Ik was van 't spoor, en tradt verkeerde gangen.
Nu wil ik aen myn' J E Z U S blyven hangen
Met al myn kracht.
Al was 'er hier dan geen belooning;
Al was hier na geen heil noch krooning,
Die smert verzacht;
Ik diende Hem, al moest ik, zonder hopen,
Aemechtig in dees ruwe renbaen loopen,
Ten einde toe.
't Zy my genoeg hem te behagen,
Gevryt van morren en van klagen,
En nimmer moê.

Defecit in dolore vita mea et anni mei in gemitibus

Defecit in dolore vita mea et anni mei in gemitibus.

Psalm. 30.

XV.

*Myn leven is verteert van droefheit, en myne jaren
van zuchten.*

Ps. XXXI. 11.

MYn leven is vergaen in nare droefenis,
 En alle myne jaren
 In smerten heen gevaren.
 't Is my genoeg nu Hy alleen myn leven is;
 Hy die door zyne liefde
 Myn harde hart doorkliefde.
 Myn Bruigom, welk een zachte en troostelyke rust,
 Geniet ik nu van binnen!
 Is dit de vrucht van 't minnen?
 Wordt dus myn liefdevlam zelfs door uw vuur gebluscht?
 Koom spoedigh aengevlogen,
 O Doot, en luik myne oogen:
 Dan zal ik niet, gelyk voorheen, by 't manelicht,
 Schier in het duister dwalen;
 Maer d'ongeschape stralen
 Zien schittren uit den glans van 't Eeuwig Aengezicht.
 Want uit de doot is 't leven,
 Daer ik naer toe ga streven.
 Niets kan my langer nu behagen, dan alleen
 Myn Liefste, die myn wonden
 Gemaekt heeft en verbonden,
 En my, my zelve ontruk, zich heiligt door gewezen.

Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas

Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas.

Psal. 118.

XVI.

*Myn ziel is verbroken van wegen het verlangen naer
uwe oordeelen*

Ps. CXIX. 20.

IK houde me aen de wet
Met een verbroken harte
Verlangende en vol smarte.
Wie hindert mynen tredt?
Weg valsche liefde, al zyt gy snel gevleugelt,
Niets hebt ge aen my, die lang u heb beteugelt,
En bande uit myn gemoet.
Ik kenne uw looze streken,
O broeiness der gebreken,
Ik kenne uw bitter zoet.
Ik zwere u af. 'k zal nooit u weer beminnen.
Gy dient het vleesch, de weerelt, en de zinnen.
Laet af, verdwaelde gast,
Uw boog zal my niet schaden.
Uw streelen is verraden,
Uw lust maer enkle last:
Een hooger lust heeft lang myn hart bezeten,
Ik spiegele in Godts wetten myn geweten.
Ik spiegele in het licht
Der onbesmette stralen,
Die in myn Bruigom pralen,
Myn teer verliefte gezicht.
O J E Z U S , red myn ziel uit deze handen!
Zoo worde ik eens ontslagen van myn banden.

Utinam dirigantur viae meae ad custodiendas justificationes tuas!

Utinam dirigantur viae meae ad custodiendas justificationes tuas! Psal. 118.

Utinam dirigantur viae meae ad custodiendas justificationes tuas!

Psal. 118.

XVII.

*Och, dat myne wegen gericht wierden, om uwe
inzettingen te bewaren!*

Ps. CXIX. 5.

HEer, nu is alleen 't verlangen
Van myn ziel, dat Gy haer gangen
Stieren wilt langs deze baen.
Lei my door geen warrelpaden,
Dat geen doornen my beschaden;
'k Wil naer u recht toe, recht aen.
'k Zie van ver de reukeloozen
('t Zy ze dwazen zyn of boozen)
Tuimlen van de hoogten af.
Andren schynen neêr te zinken
En in 't water te verdrinken:
Maer ik leune op uwen staf.
'k Laet niet los van uwe banden,
Want Gy leidt aen beide uw handen,
Met voorzienigheit my voort.
Deze blinde, die daer wandelt,
Dunkt my dat voorzichtig handelt,
Zonder zien; hy volgt de koort,
Die den weg wylt. Blinde gangen,
Als Gy stiert, zyn myn verlangen.
Nooit kan ik onveilig gaen,
Als Gy, J E Z U S , zelf my leiden
En nooit van myn hant wilt scheiden,
Tot aen 't einde van de baen.

Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea

Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

Psal. 16.

XVIII.

*Houdende myne gangen in uwe sporen, op dat myne
voetstappen niet zouden wankelen.*

Ps. XVII. 5.

OCh, leer my gaen! Het is op deze wielen
 Voor my te gladt.
 Myn lust was voor uw voeten neêr te knielen
 Op 't glibbrigh padt.
 Gy wenkt my wel: maer, reik my uwe hant,
 Op dat ik leun'
 Ei, strek my in dees kinderlyken stant
 Tot eenen steun!
 Myn J E Z U S , geef toch kracht aen myne beenen:
 Ik ben te zwak.
 Sterk myne heup, zo ga ik veilig henen.
 Gun my gemak.
 'k Ontslip my zelf, zoo ras ik voet verzet.
 Hoe kan ik staen?
 En, geeft Gy my geen styfte in mynen tredt,
 Hoe kan ik gaen?
 Van u alleen, myn kracht, blyve ik de krachten,
 Voor ziele en lyf, en vasten gang verwachten.

Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis timui

Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis timui.

Psal. 118.

XIX.

(Het hair) myns vleeschs is te berge gerezen van verschrikkinge voor u, en ik hebbe gevreesst voor uwe oordeelen.

Ps. CXIX. 120.

HOe vreeslyk, o myn Godt, zyn uwe slagen!
 Wie kan in zulk een oordeel staen?
 Afgryslyk zyn uw felle blixemplagen!
 Waer berge ik me om den slagh 't ontgaen,
 Den blixemslagh, den slagh van uwe roede?
 Myn hairen staen te berge. ik wyk.
 Ik val daer heen, van schrik beangst en moede.
 Helaes! ik ben maer stof en slyk!
 Die staert-star spelt my meerder ongelukken.
 Och, och, waer wil dit eindlyk heen?
 Ik wil, myn Godt, voor uwe oordeelen bukken.
 Hoe word't myn ziel geprang't van ween!
 Houd op! houd op! ik kan 't niet langer velen.
 Of, reinigt Gy my dus door vuur,
 Zoo gy maer helpt, dan kan 't my niet verschelen.
 Verleen my krachten op den duur.
 Beur my maer op, geen onweer zal my deren,
 'k Zal u, zelfs in de felste smarten, eeren.

Averte oculos meos ne videant vanitatem

Averte oculos meos ne videant vanitatem.

Psal. 148.

XX.

Wend myn oogen af, dat zy geen ydelheit zien.

Ps. CXIX. 37.

OCh, dek en wend myne oogen af,
 Van ydelheit,
 Die licht verleidt.
 Nu ben ik blind; och, bleef ik zonder oogen!
 Dan wiert ik nooit door valsch gezicht bedrogen
 'k Ging blindling voort.
 Alleen uw woort
 En Geest verstrekten my een staf.

O aengename duisternis!
 Godt is het licht
 Van myn gezicht.
 Een beter zon spreit achter deze schermen
 Haer stralen uit, en komt myn ziel verwarmen.
 Zy ryst in top.
 De dagh klaert op.
 Weg, al wat weerelt is.

Myn Liefste leidt op 't rechte spoor
 Die Hy bemint.
 Veel liever blind
 Hem opgevolgt, dan eige zinlykheden,
 Waer aen ik myn gezicht plagh te besteden.
 Das 's nu gedaen.
 Ik blyf niet staen.
 Gebied, myn Liefste, ik hoor.

Fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis, ut non confundar!

Fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis, ut non confundar!

Psal. 118.

XXI.

*Laet myn hart oprecht zyn tot uwe inzetten, op
dat ik niet beschaemt worde.*

Ps. CXIX. 80.

OCh mogt ik eens, myn Godt, tot u genaken
Ootmoedigh, en met nêergebogen knien!
'k Wil met myn hant, o Heer, myn hart u biên.
Al is 't niet rein, Gy kunt het reiner maken.
Maer, wilt Gy 't naer dit glas, dit proefglas, keuren,
Dan zal het nooit, myn Lief, die proef uitstaen.
Dan is het nogh met smetten overlâen.
Dan vinde ik al te droeve stof tot treuren.
'k Wil 't quyt zyn, en erken 't niet meer myn eigen.
Ik sta het af, o J E Z U S , neem het aen!
't Is 't myn niet meer, 't zy 't uwe nu voortâen,
Gy kunt alleen 't naer uwen wille neigen.
O heereylyk verlies! o top van vreugde!
Nu schrome ik niets, dat myne min weerstaet.
O zalig lot, daer ik my zelf verlaet!
Geen dagh, die ooit myn ziel zoo zeer verheugde!
Myn Bruigom heeft myn hart. die zal 't bewaren.
En, waer toe zou 't my dienen? 'k heb geen' wil.
Ik wachte nu alleen, gerust en stil,
Tot Hy zyn liefde aen my koom' openbaren.
Dan geeft Hy my voor dit een beter hart,
Dat allen angst en smart en weedom tart.

Veni dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis

Veni dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis.

Cantic. 7.

XXII.

*Koom, myn Liefste, laet ons nu uitgaen in 't velt,
laet ons vernachten in de dorpen.*

Hoogl. VII. 11.

KOom, laet ons nu, myn Liefste, ik ben toch heel u eigen,
Gaen wandelen, en nemen onze rust
In een der dorpen. Laet myn liefde uw liefde neigen.
Gy zyt het, die alleen myn vlammen bluscht.
Ik trêe gerust voor uit, zoo Gy my na wilt treden,
En hoeden my met uwen herder-staf.
Geef my, myn Lief, uw hant. stier met uw hant myn schreden,
Zoo ga ik voort, en worde moê nogh laf.
Hoe lieflyk is 't, met u, den weereltlyken slommer
Verlatende, in deze aengename streek
Zich te verlustigen, gevryt van zorg en kommer!
Myn Bruigom, dat ik nimmer van u week!
Wat is 't hier zacht en stil! geen bladen zich bewegen.
Een heldre lucht begunstigt onzen wegh.
Wy zyn geheel alleen, en niemant komt ons tegen,
En niemant hoort in 't gaen ons overleg.
Hoe vriendlyk is uw tael? Hoe vriendlyk zyn uw zeden?
Hoe streelt Gy my met wellust in 't gemoet?
Niets lust my buiten u. Wat ben ik wel te vreden,
Nu Gy met liefde in 't hart myn liefde voedt.

Trahe me, post te curremus in odorem unguentorum tuorum

Trahe me, post te curremus in odorem unguentorum tuorum.

Cantic. 1.

XXIII.

Trek my, wy zullen u naloopen.

Hoogl. I. 4.

Ei, trek me en loop, zoo zal ik na u loopen.
 Ik houde my aen uwen liefdebant.
 Die wierookgeur verquikt en doet my hopen.
 Maer, och, ik struikle, ik valle, och gryp myn hant,
 Of sleur my voort! het is my al om 't even.
 Al stierf ik wegh door smart en ongemak,
 Ik stierf voor u. dit sterven was myn leven.
 'k Verliet met een het lastigh lichaems pak,
 Dat, al te log, gedurigh helt naer d'aerde.
 Helaes! ik dacht my sterk; maer zie hoe klein
 Myn krachten zyn, en gansch van geene waerde.
 Dit quelt en pynt my 't hart met droeve ween.
 Ik zie geen hulp, myn Godt, dan uwe sterkte,
 Wiens macht geen ziel nogh lichaem tegenstaet:
 Die wonderen in uw beminden werkte.
 Ik minne u, Heer, Gy zyt myn toeverlaet.
 Ei, help me dan, ei, help me, en sterk myn leden,
 Op dat ik niet bezwyke. Ei recht my op!
 Naerdien ik U met onvermoeide schreden
 Naloopen wil; voer myn geluk in top.

Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meae, ut inveniam te foris et deosculer te, et jam me nemo despiciat!

*Quis mihi det te fratrem meum sugentem
ubera matris meae, ut inveniam te foris et
deosculer te, et jam me nemo despiciat! Cantic. 8.*

*Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meae, ut inveniam
te foris et deosculer te, et jam me nemo despiciat!*

Cantic. 8.

XXIV.

*Och, dat gy my als een broeder waert, zuigende de
borsten myner moeder! dat ik u op de straet vonde,
ik zoude u kussen, ook zouden zy my niet verach-
ten.*

Hoogl. VIII. 1.

OCh, waert Gy my gelyk een broeder,
Die, zuigende myn moeders borst,
Laeft met die melk zyn' heeten dorst,
En tevens drinkt zyn drank en voeder.
Och, mocht ik u, myn' zielevrint,
Omhelzen met myn teedere armen,
Hoe zou uw hart myn hart verwarmen,
Gelyk een moeders hart haer kint!
Hoe zou ik U van blyschap kussen?
Al myn verachting zou vergaen.
Ik kon de stormen tegenstaen;
Want Gy zoudt zelf de winden sussen.
Myn allertrouwste Bruidegom,
Och, laet myn ziel niet langer treuren!
Ik zal nu al de banden scheuren
Der eigeliefde, en, stil en stom,
U onderwerpen al myn krachten.
Myn wil is nu geheel bereit,
Myne armen zyn nu uitgespreit,
Om u, myn Liefsten, af te wachten.

In lectulo meo per noctes quaesivi quem diligit anima mea, quaesivi illum et non inveni

In lectulo meo per noctes quaesivi quem diligit anima mea, quaesivi illum et non inveni.

Cantic. 3.

XXV.

*Ik zocht des nachts op myn leger hem, dien myne ziel
lief heeft. ik zocht hem; maer ik vondt
hem niet.*

Hoogl. III. 1.

WAt zoektge in 't bedde, of door het huis,
Onnooz'le? uw Liefste legt op 't kruis,
Doorwont, aen handen en aen voeten,
En met de doornen in het hoofd.
Gy hebt vergeefs u afgeslooft,
Die hem hier anders wilt ontmoeten.
Neen, neen. Hy mint het ongemak.
En, mint gy hem, wel aen dan, 't pak
Van kruis en smart en druk en lyden
Kloekmoedigh aen - en opgevat,
En voortgedragen langs het padt,
Bestrooit met doornen, niet te myden.
Geene overwinning zonder strydt.
Of wiltge dat uw Bruigom lydt,
En gy in weelde u moogt vermaken?
Bedenk u recht. Is dit den bant,
Zoo vast gelegd met hart en hant,
Niet weer met hart en handen slaken?
Sterf liever met uw' Heer op 't hout.
Hy helpt u, zoo ge op Hem betrouwt.

Surgam et circuibo civitatem; per vicos et plateas quaeram quem diligit anima mea: quaesivi illum et non inveni

Surgam et circuibo civitatem; per vicos et plateas quaeram quem diligit anima mea: quaesivi illum et non inveni.

Cantic. 3.

XXVI.

*Ik zal nu opstaen, en in de stadt omgaen, in de wyken
en in de straten; 'k zal hem zoeken, dien myne ziel
lief heeft: ik zocht hem, maer ik vondt hem niet.*

Hoogl. III. 2.

JA, sta vry op, en zoek uw Lief op straet,
By donkren nacht, door wyken en door stegen,
Met eene toorts, verslagen en verlegen,
Terwyl hy by u staet.
Gy vindt hem niet. Geen wonder, uw gezicht
Ziet van Hem af, en dwaelt langs valsche sporen.
Ei, luister maer (de stilte geeft u ooren)
Hy volgt u achter 't licht.
Ik pryze uw' lust; maer wensche u meer bedacht,
En losser van u zelve en uwe zinnen,
Die uwe min benevelen in 't minnen.
Gy kiest voor 't licht den nacht.
't Licht schynt voor die 't gezicht der ziele ontsluit.
Doe dit, en zoek: gy zult uw' lief niet missen.
Hy zelf verstroot de dikste duisternissen,
En wenscht u zyne bruit.

Non, quem diligit anima mea, vidistis? Paullulum cum pertransissem eos, inveni quem diligit anima mea : tenui eum, nec dimittam.

Non, quem diligit anima mea, vidistis? Paullulum cum pertransissem eos, inveni quem diligit anima mea : tenui eum, nec dimittam.

Cantic. 3.

XXVII.

*Hebt gy dien gezien, dien myne ziel lief heeft? Toen
ik een weinigh van hun weggegaen was, vond ik
hem, dien myne ziel lief heeft: ik hield Hem vast,
en liet Hem niet gaen.*

Hoogl. III. 3, 4.

IK zocht myn Lief vergeefs in 't dons by nacht.
Toen stont ik op, en, wakker op de wacht,
Ging zoeken door de wyken en de straten;
Maer vondt Hem niet. ik scheen van Hem verlaten.
'k Vroeg wien ik zagh, ei, zeg me, goede vrint,
Hebt gy gezien, dien myne ziel bemint?
Och, neen. Toen scheen geen hoop van Hem te vinden.
Wat voortgegaen ontmoette ik dien Beminden
Van myne ziel. ik greep en hield Hem vast.
Nu zal ik Hem voortaan, om lust noch last,
Verlaten; of met vreemde en aerdsche dingen
(Die, buiten Hem, niets zyn dan beuzelingen).
My moeien, met de minste aenkleventheit.
'k Zal denken zoo Hy spreekt, en zyn beleid,
In vreugde en pyn, met woorden en met werken,
Opvolgende, myn' wil geheel beperken
In 't ront van zyn volmaekte liefde en wil.
Wat zachtheit streelt me? on aengenaem, o stil,
O lieflyk heil! o Zaligste aller uren!
Myn Bruigom, laet dees vriendschap eeuwigh duren.

Mihi autem, adhaerere Deo bonum est; ponere in Domino Deo spem meam.

Mihi autem, adhaerere Deo bonum est; ponere in Domino Deo spem meam.

Psal. 72.

XXVIII.

*Maer, my aengaende, het is my goet na by Godt te
zyn: ik stelle myn vertrouwen op den Heer,
HEER.*

Ps. LXXIII. 28.

WAt andren mag behagen,
Al myn vermaek is dat myn Liefste my wil dragen.
De hoop is lichte last.
Wat is 't my goet aen zynen hals te hangen!
Nu ga ik zonder gangen,
Terwyl Hy op my past.
De blixems en de baren
(Hoe dikwils was ik niet ontstelt door die gevaren?)
Vernielen schip en mensch;
Maer myne ziel, ter goeder uur geborgen,
En vry van alle zorgen,
Geniet nu haren wensch.
Myn Lief quam my ontmoeten,
En nam my aen, en torst me op armen en op voeten.
Myn Bruidegom ga voor,
Ik houde u vast, en zal u niet begeven,
Al kostte 't lyf en leven,
Nooit gaet dit anker door.

Sub umbra illius quem desideraveram, sedi

Sub umbra illius quem desideraveram, sedi.

Cantic. 2.

XXIX.

*Ik hebbe grooten lust in zyne schaduwen, en zitte
daer onder.*

Hoogl. II. 2.

AL hake ik naer het altytstralent licht,
Nogh kieze ik hier met saemgevouwe handen
De schaduwen, en offere offeranden.
In stilte en vrede. O eeuwigh Aengezicht!
't Zyn schaduwen, die myne ziel verquikken.
't Zyn schaduwen, 't is koelte in uwe gunst.
Gy maekt ze zelf. 't is geen natuur nogh kunst.
O zalige, o gezegende oogenblikken!
Hoe lust het my door nevels U te zien,
Daer Gy, gewont aen handen en aen voeten,
My met uw oog zoo teeder wilt begroeten,
En toewenkt, en my hulp en troost komt biên!
Gelukkig hout, waer aen de vruchten bloeien,
Die myne ziel verquikken in den noodt.
O J E Z U S , werp ze in myn' verliefden schoot.
Zy zullen daer, door u gekoestert, groeien.
O schaduwen, o suizende eenzaamheit,
Ik kieze u voor de heldre zonne-stralen.
Dees lommer kan myn' aendacht best bepalen,
Die anders licht verstrooit wordt en verleit.
Godts Geest hoort best in stilte myn gebeden.
Hier vormt Hy 't hart van zyne ziel-vriendin,
Op dat Hy dus geheel haer overwinn',
En zy geheel aen Hem zich mag besteden.

Quomodo cantabimus canticum Domini, in terra aliena?

Quomodo cantabimus canticum Domini, in terra aliena?

Psal. 136.

XXX.

*Hoe zouden wy een liedt des Heeren zingen in een
vreemt lant.*

Ps. CXXXVII. 4.

HOe kan men in een lant,
Dat vreemt, en van de hant
Gelegen is, myn Lief, u lofzang zingen?
Al, wat ik zie verveelt.
Niets is er, dat my streelt.
Ik heb geen lust aen ondermaensche dingen.
Maer, wilt Gy zang, wel aen,
Help zelf myn stem aen 't gaen,
Ik volge u, zoo ik kan, met myne snaren,
Of fluit of schuiftrompet.
Uw liefde is myne wet.
Myn mont zal zich met uwe toonen paren.
O liefelyk geluit!
Geen bruigom streelt zyn bruit
Met zulke teedre en uitgeleze klanken.
Myn hart, byna verstikt,
Voelt zich geheel verquikt,
Nu wil ik met myn zang uw gunst bedanken.
Uw liefde stelt myn snaer.
'k ontzie nu geen gevaer.
Al wone ik hier als vreemdling by de vreemden,
Myn lofzang klink' door bosch en dal en beemden.

Adjuro vos, filiae Hierusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nuncietis ei, quia amore langueo

Adjuro vos, filiae Hierusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nuncietis ei, quia amore langueo.

Cantic. 5.

XXXI.

*Ik bezwere u, gy dochters van Jeruzalem, indien gy
mynen Liefsten vindt: wat zult gy hem aen-
zeggen? dat ik krank ben van liefde.*

Hoogl. V. 8.

GY dochters van Jeruzalem,
Geeft aendacht aen myn teedre stem!
'k Bezwere u, zoo gy vindt,
Dien myne ziel bemint,
Dat gy hem aenzegt, hoe ik quyn'
Van ongeveinsde liefde-pyn.
Geen smart kan deze smart
Opwegen; want myn hart
Bezwykt van weedom, zoo Hy niet,
En spoedigh, eindig' myn verdriet.
Hy is alleen het licht
Van myn verliefte gezicht.
Hy kan alleen myn' heeten gloet
Verkoelen. Och, myn sap en bloet
Verdroogt, zoo 't langer duur?
Wat hitte is als dit vuur!
Gy dochters van Jeruzalem,
'k Bezwere u nogmaels, vindt gy hem,
Maekt dat hy kome. ik sterf,
Zoo ik hem langer derf.

Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo

Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.

Cantic. 2.

XXXII.

*Ondersteunt gylieden my met de fleschen, versterkt my
met de appelen; want ik ben krank van
liefde.*

Hoogl. II. 5.

IS dit myn zwakheit overwinnen?
O onweerstaenbre kracht van 't minnen,
Gy maekt my flaeu aen hart en zinnen.
Het bloet stolt, dunkt me, al in de vaten,
De ziel het lichaem te verlaten.
Wat kan me in deze zwyming baten?
Koomt, Speelgenoten, helpt my treuren;
Of brengt hier bloem-en bloessemgeuren,
Om myne geesten op te beuren.
Brenge riekende appels, frissche rozen,
Die in den hof myns Liefsten blozen,
En myne smarten wat verpoozen.
Maer geen genezing zal ik vinden,
Dan in 't genot van myn' Beminden,
Die myne wonden kan verbinden.
Hy heeft alleen alle artsenyen,
Die myne ziel van weedom vryen
En eeuwich kunnen doen verblyen.
Ik ga van uwe liefde zwanger,
O J E Z U S , laet my nu niet langer!
Uw afzyn maekt van bang my banger.

**Dilectus meus mihi et ego illi qui pascitur inter lilia; donec adspiret
dies et inclinentur umbrae**

*Dilectus meus mihi et ego illi qui pascitur inter lilia; donec adspiret dies
et inclinentur umbrae.*

Cant. 2.

XXXIII.

*Myn Liefste is myn, en ik ben zyne, die weidt onder
de lelien, tot dat de dagh aenkomt en de scha-
duwen vlieden.*

Hoogl. II. 16, 17.

NU is myn Liefste myn, en ik ben heel de zyne.
 Zyn hant kroont nu myn hooft, na d'afgelede pyne.
 Ik kroon zyn hairen, en wy trouwen hant aen hant.
 Hy zit, en ik met Hem, beschut van lelibladen.
 Geen zorg houdt my beladen.
 Zyn liefde is nu myn pant.
 Wy toeven hier tot dat de koesterende stralen
 Der morgezonne als gout aen d'oosterkimme pralen,
 En alle schaduw wyk' naer 't weste van ons heen.
 Wat is 't hier aengenaem? 't kan nooit my hier vervelen.
 Ik voel myn zinnen streelen.
 Dees trou breek nooit in tveen.
 Wat zal ik wenschen? niets. 't zyn al maer ydelheden,
 Wat buiten J E Z U S is. Ik heb voor hem gestreden.
 Hy is myn Bruigom, die my eindlyk voor zyn bruit,
 Op myn beproefde trou, goetgunstigh heeft verkoren.
 Ik heb my zelf verloren,
 Hy heeft my gevrybuit.

Ego dilecto meo, et ad me conversio ejus

Ego dilecto meo, et ad me conversio ejus.

Cantic: 7.

XXXIV.

Ik ben myns Liefstens: en zyne genegenheit is tot my.

Hoogl. VII. 10.

GY spreit uw liefdevlerken
 Dan wyder uit, myn Lief,
 En schiet, tot myn gerief,
 Op dit kompas, dat myne werken
 Bestieren zal, uw licht,
 O eeuwich Aengezicht!
 Hy, die myn hart verheugde
 Bemint me, ik zie 't, aen 't hart.
 Ik voele eenzelve smart,
 Of eer eenzelve vreugde.
 Gy zyt alleen myn deel.
 Ik offere u geheel
 Myn lust en welbehagen.
 Zet myne treden voort.
 Ik volge uw wil en woort
 Gy zult my onderschragen.
 O hoogverheven stant!
 O vaste liefdebant!
 De Heer van alle heeren
 Verlustigt myn gemoet
 Met onverteerbren gloet.
 Ik zal Hem eeuwich eeren.

Anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est

Anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est.

Cantic. 5.

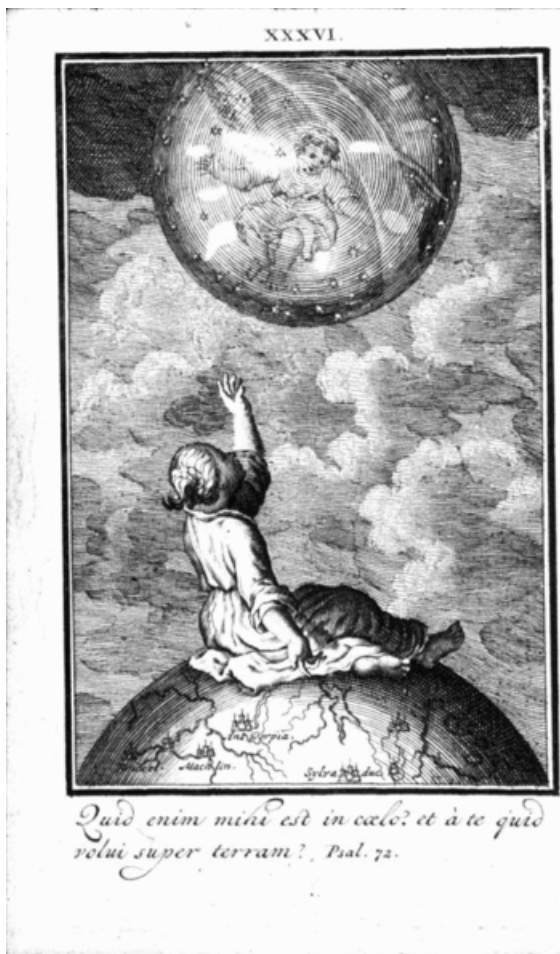
XXXV.

Myne ziel ging uit van wegen zyn spreken.

Hoogl. V. 6.

ZOo smelte ik weg wanneer Gy spreekt,
 Myn Lief, myn Bruidegom.
 Myn hart keert om en om
 Nu Gy 't geheel verbreekt.
 Uw vlam schiet diep en dieper in.
 Ik vrees geen golfgewelt.
 Ik ben in rust gestelt.
 O kracht van uwe min!
 Hoe smelt Gy al myn ingewant
 Door uw doordringend vuur!
 Gy zyt en blyft myn stuur,
 Uw stuur myn rechterhant.
 Myn rechterhant, aen U verknocht,
 Volgt willigh uw gelei,
 Dat nimmer van my schei.
 Gy hebt my duur gekocht.

Quid enim mihi est in caelo? et à te quid volui super terram?

Quid enim mihi est in caelo? et à te quid volui super terram?

Psal. 72.

XXXVI.

*Wien hebbe ik nevens U in den hemel? nevens U lust
my ook niets op aerde.*

Ps. LXXIII. 25.

Niets lust my in den hemel noch op aerde,
 Dan u alleen, myn Bruidegom, myn waerde.
 En, och, wat zou my lusten? Gy alleen
 Zyt me een en al. myn zuchten en gebeên,
 Alleen naer u gericht, zyn in verlangen
 Naer U, myn Lief. myn hart, alleen bevangen
 Van uwe min, zoekt nergens lucht noch aêm,
 Dan in den dienst van uw' Hoogwaerden naem.
 Al zweeft Gy boven maen, en zon, en starren,
 Hun draeiing zal myne oogen niet verwarren.
 Ik reik myn hant. Ei grypze en voer my op.
 Gy waert nog korts niet doof op myn geklop.
 Wykt Gy nu wegh, en laet my hier verlaten?
 Ik meende uw min was zonder perk of maten.
 Of wordt dit nu eene andre duisternis?
 En gaet myn ziel, hoe duister, echter wis?
 Wel aen. zoo zy 't. Ik volge blint uw wegen.
 Geen donkerheit, hoe dik, maekt my verlegen.
 Ik ben gerust op uw alwys beleit,
 En zie wel weer, verheve Majesteit,
 Uw' liefde-glans, dat nimmer zyne stralen,
 Door damp of wolk, haer glanssen onder halen.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est

Psal. 119.

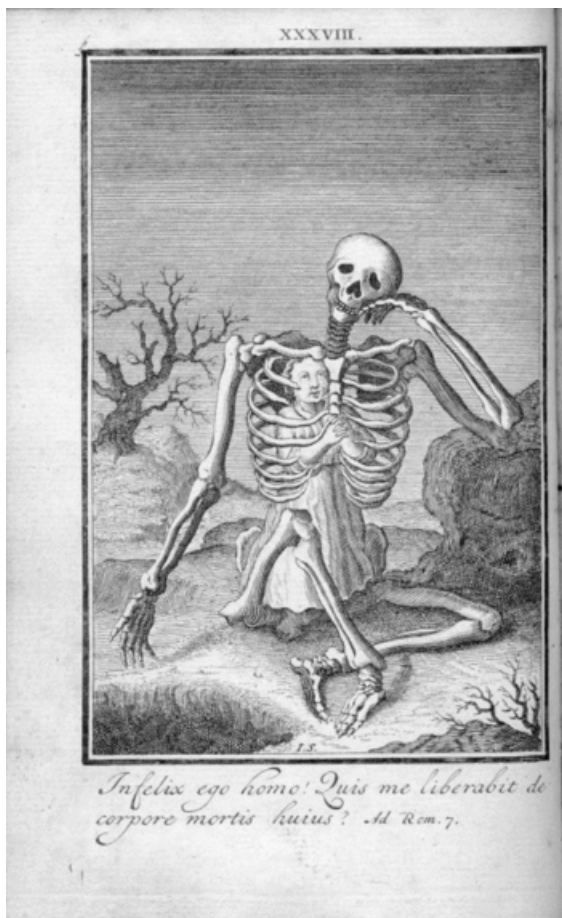
XXXVII.

*O wee my, dat ik een vreemdeling ben in Mezech:
dat ik in Kedars tenten wone; myne ziel heeft
lang gewoont by die den vrede haten.*

Ps. CXX. 5, 6.

MYn vreemdlingschap is weêr verlengt
In Mezechs lant en Kedars hutten.
Wie zal myn zwakheit ondersteunen?
Hy, die dees vreemdlingschap gehengt,
Zal my zyn gunst en bystant biên.
Hy zal genadigh met my handelen.
Kan ik dan dezen wegh niet wandelen,
Ik zal, op handen en op knien
Voortkruipen, en naer 't steil gebergt,
Daer kruit noch loover schynt te groeien,
Door al dees dwarsche wegen spoeien;
Schoon 't oogh myn lust tot wanlust vergt.
Al worde ik zoo gevoelbaar niet
Gedreven van myn' zielbeminden,
'k Verlaet Hem niet; ik zal Hem vinden.
Hy schraegt me in 't midden van 't verdriet.
Ik voele eene, als verborge, kracht
Door al myne aders henen zweven,
Dus geeft Hy myn geloof het leven
Van wien ik al myn hulp verwacht.

Infelix ego homo!

Infelix ego homo!

Ad Rom. 7.

XXXVIII.

*Ik elendig mensch! wie zal my verlossen uit het
lichaam dezes doots.*

Rom. VII. 24.

DE doot heeft my omvat. 'k ben in den doot besloten.
 Och, my elendige! wie redt en lost me 'er uit?
 Want, zoo dees bange bant nogh naeuwer om my sluit,
 Sterve ik aen hartewee. Wat heeft my lang verdroten
 Dat worstlen met my zelf; die strydt van vleesch en geest!
 O onweerstaenbre Macht! o groote wonderwerker!
 Ontferm u over my, en help me uit dezen kerker;
 Zoo diene ik u nogh eens in vryheit, onbevreest.
 Ik wille, ik poge, ik tracht; maer kome tot geen daden.
 Ik keure uw wetten, als volmaekt, ten hoogsten goet;
 Maer (welk een wet het zy?) ik vinde in myn gemoet
 Eene andre wet, die my verslaeft houdt en beladen.
 Gewoonte, onachtsaemheit, verdorvene natuur,
 Door wel vermydbre schult, bemeesteren myn zinnen.
 Zoo ras uw Geest myn geest opwekt om u te minnen,
 Staen deze tegen my, gelyk een kopre muur.
 Zy overmeesteren en nemen my gevangen.
 't Geen my van wanhoop houdt, is, dat ik zelve niet
 Zoo zeer toeloop als wel gesleept worde in 't verdriet.
 O J E S U S red my, en voldoe myn têer verlangen.

Coarctor autem e duobus; desiderium habens dissolvi et esse cum Christo

Coarctor autem e duobus; desiderium habens dissolvi et esse cum Christo.

Ad Philip. 1.

XXXIX.

*Want ik worde van deze twee gedrongen, hebbende
begeerte om ontbonden te worden en met Chri-
stus te zyn.*

Filip. I. 24.

NU zal de hoop my niet bedriegen.
De hoop geeft vleugels om te vliegen.
Ik zie myn Lief in heerlijkheit
Bestraelt met licht en majesteit.
Ik zie Hem wenken met zyne oogen.
Hy reikt zyne armen uit den hoogen
En heldren hemel gunstigh toe,
Op dat Hy mynen lust voldoe.
Hoe zal ik door de wolken streven,
En eeuwich met myn' Bruigom leven!
Maer och! wat houdt, wat houdt my vast?
De weerelt, die gelyk een last
My aen den voet hangt, trekt my neder.
Laet los, op dat de vlugge veder
My opbeure, en de lucht doorklief.
Myn Bruidegom, myn trouwe Lief,
Daer zyn myn handen. Breek dees keten.
Ik ben van hooger lust bezeten.
Voer me op. Of, magh dat nogh niet zyn,
Dael Gy dan neêr, en stil myn pyn.

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo!

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo!

Psal. 141.

XL.

*Voer myne ziel uit de gevangenis om uwen naem
te loven.*

Ps. CXLII. 8.

DAer is eindlyk myn Beminden!
Help me uit dit gevangenhuis,
Dees nare kluis!
Ik kan door niemant, dan door U, verlossing vinden.
'k Zag door al deze openingen;
Maer geene opening voor my.
Och, maek my vry!
Zoo zal ik uwen lof met ruimer adem zingen.
Vryheit is het, o myn waerde,
Daer myn bange ziel naer haekt,
Terwyl zy waekt,
En, buiten U, geen heul kan hopen op deze aerde.
Haest u met het slot t'ontsluiten
Dezer kooie. O Toeverlaet,
In droeven staet!
Of bied my onderstant hier in, doch liever, buiten.
Gy alleen wilt my bewaren.
'k Wachte alleen, van alles schuw,
Myn hulp van U.
Geen boeien zullen my in eeuwigheit bezwaren.

Quem ad modum desiderat cervus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te Deus

Quem ad modum desiderat cervus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te Deus.

Psal. 41.

XLI.

*Gelyk een hart schreeuwt naer de waterstroomen,
alzo schreeuwt myne ziel tot U, o Godt.*

Ps. XLII. 2.

GEen hart, gejaegt en afgeronnen,
Verlangt zoo naer de waterbronnen
Als myne ziel naer U, myn Heer en Godt.
O levende fontein! myn deel! myn lot!
De wellust van myn hart, de wellust van myne oogen!
Och, drink me uit deze bron der liefde uit mededoogen!
Ik kome, al hygende, aengeloopen,
En spreide bei myne armen open
Om U, myn Lief, met teeder ongedult,
t' Omhelzen, tot verzoening van myn schult.
Ei, wasch myn smetten af in deze zuivre stroomen,
Die uit uw wonden, als vyf bronnen, neder komen.
Dit is het water, dat myn leven
Verquikken zal, en krachten geven:
Waer door ik, welgemoet, de rechte baen
Van uwen wil kloekmoedigh in zal slaen
En loopen tot het eint. Geen onspoet zal my hinderen,
Geeft Gy my maer de kracht van uw verkoren kinderen.

Quando veniam et apparebo ante faciem Dei?

Quando veniam et apparebo ante faciem Dei?

Psal. 41.

XLII.

*Wanneer zal ik ingaen en voor Godts Aengezicht
verschynen?*

Ps. XLII. 3.

WAnneer zal ik ten laetsten eens verschynen
 Voor 't aengezicht myns Liefsten, dien ik mynen
 Nu noemen durve, om dat ik nu niets meer,
 Dan Hem beminne, en niemant hulde of eer,
 Dan Hem bewyze? o smartelyk verlangen!
 Wie heeft dit kleet der scheidinge opgehangen,
 Dat schaduw wekt, hoe luchtigh 't schyn' voor 't oogh?
 Door wolken, die den heldren hemelboogh
 Bezetten, weet de zon met hare stralen
 Te boren, of de randen te bepralen:
 Zoo praelt de glans der ongeschape Zon
 Van achter deze afscheiding'. O, Gy bron
 Van alle licht, o Licht van myne ziele,
 O ziel van myn gemoet! dat U gevele
 Myn smeeken aen te hooren! welk een vreught
 Gevoelde ik dan? myn jeucht wiert als de jeucht
 Der arenden vernieuwt, door al myn leden.
 Dan zoude ik eens vrymoedigh binnen treden,
 Dat my geen scherm afweerde, of hielt in dut.
 Dan waert Gy eens geheel myn troost en stut.
 Dan zoude ik onafscheidbaer U genieten,
 Dan vreesde ik nooit voor onheil noch verdrieten.

Quis dabit mihi pennas sicut columbae, et volabo et requiescam?

Quis dabit mihi pennas sicut columbae, et volabo et-requiescam?

Psal. 54.

XLIII.

*Och, dat my iemant vleugels, als eener duive, gave!
ik zoude henen vliegen, waer ik blyven
mochte.*

LV. 7.

Wie geeft my duivevlerken?
Niets zal myn vlucht beperken.
Ik vlieg recht toe, recht aen,
'k Ontzie geen zee van onder,
Geen lucht, hoe hoogh, het wonder
Van myne liefde vloogh voor uit. Ik durf bestaen
Hem na te vliegen; want hy sterkt myn zwakke vlogelen,
Als die der vogelen.
Ik zal niet eerder rusten,
Dan aen de hemel-kusten.
Daer is myn vaderlant.
'k Late eindlyk 't al beneden.
De stryt is doorgestreden.
Ik ben myn Liefsten eige, en Hy myn onderpant.
't Gaet wel. Ik worde als lucht zoo licht, niets
houdt my tegen
Op deze wegen.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! Concupiscit et deficit anima mea in atria Domini. Psal. 83.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!

Psal. 83.

XLIV.

*Hoe liefelyk zyn uwe woningen, o Heer der heirscharen!
myn ziel is begerigh, en bezwykt van verlangen
naer de voorhoven des Heeren.*

Ps. LXXXIV. 2, 3.

MYn Godt, myn Lief, myn Heer, myn Koning,
 Hoe liefelyk is uwe woning!
 O Heer der heerscharen Heer,
 Hoe wordt myn ziel van lust gedreven
 Om eeuwich in het hof te leven,
 Dat weergalmt van uwe eer,
 Om dat Gy 't al verblyt,
 Door eindeloozen tyt!
 Hoe straelt Gy met vollichtte glanssen
 Uit uwe hooge hemeltranssen,
 En warmt, en koestert myn gemoet!
 Wat is 't daer boven vol van vreugde!
 Och, dat myn ziel zich eens verheugde
 In zulk een' overvloed!
 Wegh aerde, en aerdsch vermaek,
 En al wat zinnen raek'.
 Wegh alles wat my kan behinderen.
 Hier is 't genot van 's Hoogsten kinderen,
 Ja van den Hoogsten zelf. Dit heil,
 Daer weereltlingen niet van droomen,
 Heeft my volkomen ingenomen.
 Ik trek den hoogsten peil.
 O overzaligh lot!
 Nu smelte ik wegh in Godt.

Fuge dilecte mi, et assimilare capreae, hinnuloq̄ cervorum super montes aromatum

Fuge dilecte mi, et assimilare capreae, hinnuloq̄ cervorum super montes aromatum.

Cantic. 8.

XLV.

*Koom haestelyk, myn Liefste, en weest Gy gelyk een
Rhee, of gelyk een welp der harten, op de ber-
gen der speceryen.*

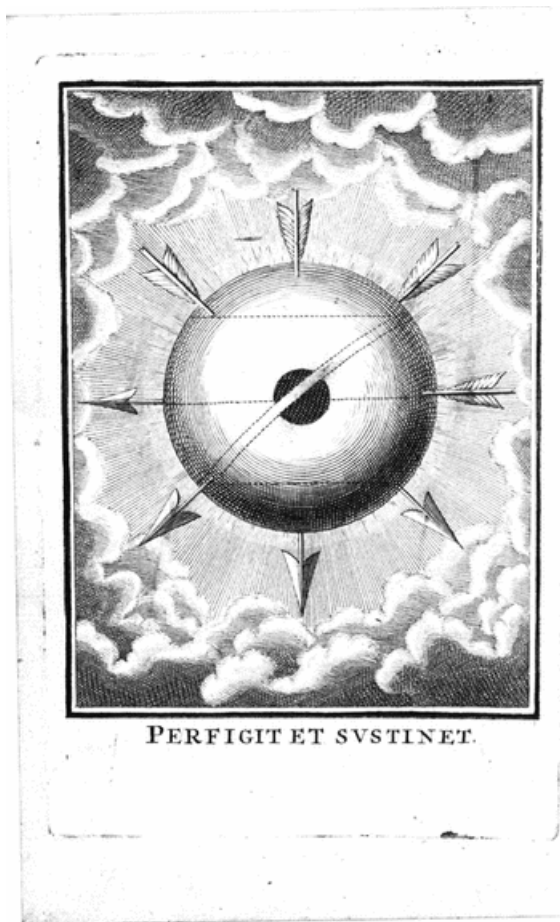
Hoogl. VIII. 14.

WEl aen, myn Lief, zyt nu gelyk een rhee
Of hartewelp, in geur van speceryen
Voortrennende op de bergen. Myn verblyen,
Myn wellust is alleen, dat ik in vrêe
U diene als heel uwe eige, en geene zaken,
(Die buiten U toch van geen waerde zyn)
My aendoen met de minste hartepyn.
Begon 't heelal te beven en te kraken,
't Verzette nooit myn ziel, U toegewyt.
Ik hebbe niets, dat ik myn eigen noemen,
Of daer ik, als myn eigen, op kan roemen.
Ik ben in U my zelf, gelukkigh quyt.
O wellust van uwe uitverkore zielen,
Uw goetheit blyft oneindigh, onvermoeit!
Al wykt Gy wegh, myn wederliefde groeit
Door uwe liefde, om alles te vernielen,
Wat tegen U zich opwerpt. Hel noch doot
Heeft vat aen my, die, rustende in den schoot
Van Uwe min, geheel U toegeheiligd
En een met U, voor eeuwich blyf geveiligt.

Besluit.

Een ziel, tot dezen staet geraekt,
 Heeft alles, waer een ziel naer haekt.
 Wie zou de weerelt blyven minnen,
 Wie slaef zyn van zyn lust en zinnen,
 Daer Godt, het allerhoogste Goet
 Zyn lust wil zyn, en een gemoet,
 Volkomen aen Hem opgedragen,
 Bevryt voor allen ramp en plagen?
 Een ziel, die, dus met Godt vereent,
 Haer kracht van zyne kracht ontleent,
 En nergens heul noch troost wil vinden,
 Dan in 't genot van haer' Beminden,
 Heeft ware vryheit, en het licht
 Van zyn volzaligh Aengezicht.

**De zinnebeelden van Otho van Veen op de
Gode geheiligde liefde, met dicht-kunstige
verklaringen van Jan Suderman.**

Perfigit et svstinet.

De Liefde doordringt en onderhoudt het heel-al.

DE Liefde dringt door al, wat adem heeft of niet.
 Zy onderhoudt door ingeborene eigenschappen
 Het gansche schepsel, waer het oog des lichaems ziet
 En 't vlugh verstant met zyn bedenking poogt te stappen,
 Of hooger vliegen wil, door alle starren heen.
 't Léeft alles, wat 'er leeft, door liefde en haer vermogen.
 Het harde stael voelt zelfs de pylen van den steen,
 Den zeilsteen, dien het kust, door zyne min bewogen.
 De dorre stroohalm zoekt het amber. 't Gout bemint
 Quiksilver. En, wie meldt de boomen, die, of bloeien,
 Of dorren, naer den stam, dien zy of welgezint
 Of ongezint zyn, en hun zyde kleedt in 't groeien?
 Dewyl dan, Groote Godt, 't heelal door min bestaet,
 Daer alles zyn gezel met liefde schynt 't omarmen,
 En alles zyn party, zelfs ongevoeligh, haet,
 Wil over myne ziel genadigh U ontfermen;
 Geef dat ik alles, wat U tegenstaet, vermy'
 En minne al wat gy mint. Och laet my nooit bezwyken!
 Zoo Gy maer krachten geeft, en blyft myn zwakheit by,
 Dan zal ik nooit van U en Uwe Liefde wyken.

Gebedt

ONtzichtbre Godt, die van U zelven zyt,
 O Vader, dien myn ziel haer' Godt belydt,
 Die alles schiept en nogh in wezen houdt,
 O Toevlucht der boetvaerdigen, dien 't rouwt
 U ooit of ooit te hebben wederstaen,
 En ooit of ooit te hebben afgegaen
 Van 't heiligh spoor, dat uw volmaekte wet
 Zoo allerklaerst heeft in het licht gezet!
 Ik nader, door 't geloof in uwen Zoon,
 Ootmoedigh den aanbiddelyken troon
 Van U, myn Godt. O Vader, magh het zyn,
 Om zynent wil (want niets hebbe ik van 't myn,
 Dan schult, waerdoor uw gramschap wordt gewekt)
 Ontferm, ontferm U myner, die, bedekt
 Van schaemte, nu met smert myn zonden zie,
 En U berouw en zuivre boete biê!
 Genade, o Godt! o Godt, vergiffenis
 Van myne schult, die bloetroot voor U is!

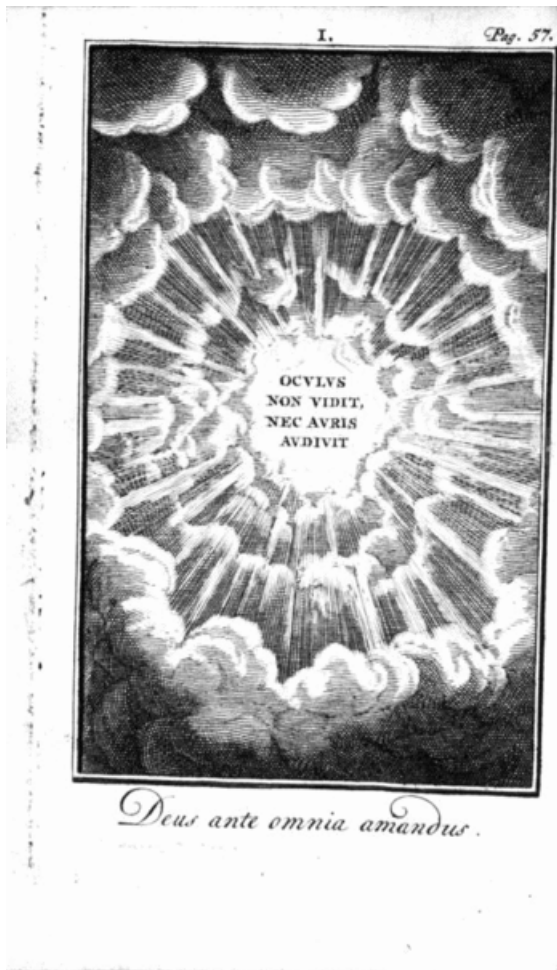
Gebedt

HOe brandt myn ziel nu van verlangen
 Dat Gy, o J E Z U S , haer ontfangen
 En aen wilt nemen, op berouw
 En boete, na geschonde trouw!
 O menschevreucht, en Troost, en Rader,
 Bevredig my met U wen Vader,
 Op dat Hy ook myn Vader zy!
 Gy hebt nu alle heerschappy
 Van hemel, hel, en zee, en stroomen.
 O Z O O N des V A D E R S , voortgekomen
 Van Hem! O eeuwig Godt uit Godt!
 Geef my, door uwe min, 't genot
 Uws kruisbloets! Reinig alle smetten,
 Die uwe min tot my beletten.
 O J E Z U S , J E Z U S , neem my aen!
 Ik wil met U den kruiswegh gaen.

Gebedt

O HEILIGE, o Geduchte GEEST,
 Die voor de weerelt zyt geweest
 In Godt, en zelf Godts wezen zyt,
 Wien, al wat Godt erkent, belydt;
 Wiens Goddelyke Pinksterlicht
 De deucht en waerheit houdt verplicht,
 Die nogh in alle vromen werkt
 Geloof en liefde en hoop; en sterkt
 Het hart van uwe Christenschaer,
 O Wonderwerker, Zegenaer,
 En Hulp van die, gewont in 't hart
 Door eene Godtgewyde smart,
 U aenbidt met een rein gemoet;
 Ik valle ootmoedigh U te voet,
 En smeeke in zwakheit om uw kracht!
 Och help my, die uw hulp verwacht!
 Verlicht den nacht van myn verstant!
 Sterk mynen wil! Verbreek den bandt
 Der eigeliefde, die my plaegt!
 Hoe worde ik meenigmael geknaegt
 Aen 't hart, wanneer myn zonde en schult,
 En uw verwaereloost gedult
 In myn gemoet naer boven welt,
 En zelf myn eigen vonnis velt!
 Och, help, en sta, op nieuws, my by!
 Neem Gy geheel de heerschappy
 Van myne ziele, en stuw my voort
 Langs 't hemelpadt, door d'enge poort.

Deus ante omnia amandus

Deus ante omnia amandus.

I.

Godt boven alles te beminnen.

AL stygt geen sterfelyk gezicht
 Naer 't ontoegangkbaer eeuwich Licht,
 De liefde kan dat Licht genaken,
 Ja zelfs in deze vlammen blaken,
 En ongezencht bestaen.
 Geene ooren dronken ooit den galm
 Des derden hemels. dat geysalm
 Kan Godtgewydde liefde hooren:
 Zy mengt haer stem met d'englekoren
 Ver boven zon en maen.
 Wie voelt geen vuur in zyn gemoet,
 Om Godt, het allerhoogste Goet
 Alleen zyn liefde toe te dragen;
 Alleen zyn lust en welbehagen
 Te stellen in 't genot
 Van Hem, wiens min alleen vernoegt,
 Van Hem, die 't al ten beste voegt?
 Fontein des lichts, doordring myn zinnen
 Om niets, dan U alleen, te minnen
 In allen staet en lot!

Incipendum

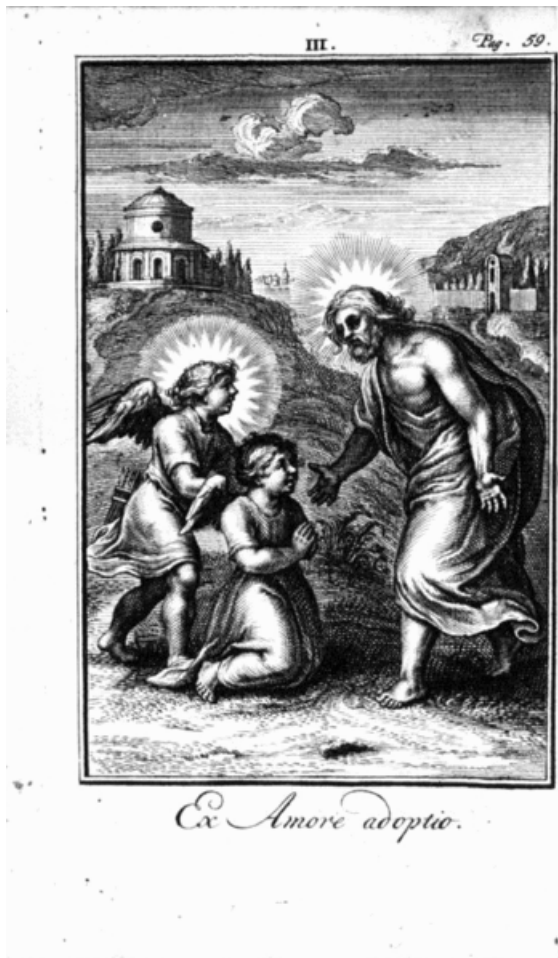
Incipendum.

II.

Men moet beginnen.

WAt baet verlangen, dralen, dreigen,
 Men moet zyn hart en zinnen neigen,
 Ja overgeven, en met kracht
 (Uit enkle liefde toegebracht)
 Beginnen; schoon men legg', van allen
 Verlaten, op den gront gevallen.
 Godts Liefde zelf biedt hare hant
 En wyst naer hooger vaderlant.
 Daer is, misschien, een storm te wachten;
 Want wint en wolk dreigt droeve nachten.
 Nochtans, een ziel, die 't hoogste goet
 Heeft in 't gezicht, voelt haer gemoet
 Ontbranden door een vuur van binnen,
 Dat allen tegenstant verwinnen
 En haer gelukkig maken zal.
 Zoo zal de Schepper van 't heel-al,
 De Vader der bermhartigheden,
 Van zynen rechterstoel getreden,
 Haer blyde ontfangen, en voortaan
 Als zyne welverkorene aen -
 En opgevat, tot hulp verstrekken,
 En hare laffe geesten wekken.

Ex Amore adoptio

Ex Amore adoptio.

III.

D'Aenneming tot kinders is uit Liefde.

Hoe zie ik, door 't geloof, de Bron en Ader
 Der Liefde, den ontferremenden Vader,
 Verzoent door 't bloet van zyn' geliefden Zoon,
 Nu afgetreên van zynen Rechters-troon,
 De boetling, die de Heilant Hem komt bieden,
 Om zynent wil aennemen? Kan 't geschieden
 Dat Godt den doot des zondaers niet begeert?
 Och, ja, myn ziel! De Godtheit zwoer en zweert
 Die waarheit. Schep dan moedt; en, nêergebogen
 Met heel uw hart, als met uw knien en oogen,
 En handen, die gy wringt van diep berou,
 Geef u aen Godt, Godt zelf biedt u zyn trou;
 Godts Zoon zelf biedt u aen. Geene offeranden
 Mishagen Godt, gewydt door 's Heilants handen.
 Gy zyt Hem lief, om dat gy J E Z U S mint,
 En wordt om hem en door hem 's Hoogsten kint.
 Dit is een gunst, die Hoogste Goetheit waerdigh.
 Wat toeft gy nogh? gy ziet Godts hant wilvaerdigh.
 Wat toeft gy nogh? vrymoedigh uwen tret.
 Uw heil wordt nu, eerlang, in top gezet.
 't Is groots van een verworpene, uitverkoren,
 En van slavin te worden vrygeboren.
 Blyf maer getrou, op dat zyn macht u sterk'.
 De boete in 't hart eischt liefde en liefdewerk.

Amor rectus

Amor rectus.

IV.

De Liefde is Recht.

DE ZIEL TOT JEZUS.

Hoe zal ik U myn liefdevlam,
Die oorsprong uit uw liefde nam,
En door uw liefde wordt gevoedt,
Best offren met een rein gemoet?

JEZUS TOT DE ZIELE.

De liefde, die ik eische, is Recht,
Gelyk een koord aen 't loot gehecht.
Zy leert het middelpunt, de streek
En toppunt, daer, wat ooit van week,
Verkeert en krom geoordeelt wert.
Recht dan naer deze maet uw hart.

DE ZIEL TOT JEZUS.

Myn Liefste, dat dees schildery
My onderwyze! ei, leer Gy my
Afzien van allen krommen wegh,
En mommery, en overleg
Der huichelaren! stuur nu voort,
Myn min naer die gestrekte koord!

JEZUS TOT DE ZIELE.

Ik minne oprechtheit in den gront,
En liefde en trou in daet en mont;
Maer haet den rok der Farizeuwen
't Ontaerde bloet van Godts Hebreuwen.

Amor aeternus

Amor aeternus.

V.

De Liefde is Eeuwich.

Een rondt heeft einde nogh begin.
 Zoo is de Goddelyke min
 Volmaekt en eeuwich. Rechte handen,
 Verknocht door zuivre liefde-banden,
 Door banden die geen tyt nogh strydt
 Nogh voor - nogh tegenspoet verslyt,
 Gy beelt myn ziel hoe ongeschonden
 Zy met haer' Bruigom blyf verbonden.
 O hooge, o heerelyke stant!
 Zoo reikt myn J E Z U S my zyn hant,
 En ik de myne aen dien Volmaekten.
 Wat harten, die ooit liefde smaekten,
 Zyn niet getroffen, op 't gezicht
 Van myn geluk? wie kan 't gewicht
 Van myne zaligheid uitspreken?
 Myn Liefste laet dees trou nooit breken!
 Deze onwaerdeerbare echte min
 Neme eeuwich al myn krachten in!

Sol mentis Amor Dei

Sol mentis Amor Dei.

VI.

Godts Liefde is 't Licht des Verstants.

O Goddelyke Liefde, o Zon van myn verstant,
 Hoe straelt ge in myn gemoet een zuivren liefdebrant
 Die alle onzuiverheit ontdekken en verteren
 En my kan reinigen, om U den Heer der heeren
 My zelf te wyen, als een offerand, door 't vuur
 Van uwe min geheel geloutert. Blyder uur
 Ontmoette ik nooit, dan nu, nu Gy my zelf komt trekken,
 En door uw Liefdevuur 't vuur van myn liefde wekken.
 Ik zie nu klaerer dan voorheen uit myn gezicht.
 Het oogh van myn verstant wordt door uw Godlyk Licht
 Geheldert, en beschout, aen d'eene zy, myn vlekken,
 Aen d'andre, uw goetheit, die myn smetten wil bedekken;
 Indien ik my door U geheel verwinnen laet,
 En enkel stryde om te verliezen eenen staet,
 Die my aen 't zichtbaer hielt gekluistert en gebonden,
 Op dat ik nooit U zagh. O Godt, ik voel de wonden
 Van uwe Liefde. Ei, maek myn hart en ziel bequaem,
 Om u te minnen, en de glori van uw' naem
 Met myn verstant en wille en werken te verbreiden;
 Op dat ik nooit van U, noch Gy van my moogt scheiden.

Amoris merces amplissima

Amoris merces amplissima.

VII.

Het Loon der Liefde is heerlyk.

HOe heerlyk is het Liefdeloon!
 Terwyl Godts welgeliefde Zoon
 My troost, en bystaet in 't gebedt,
 En op my let
 Als op zyn dierverkore Bruit
 Waervoor Hy al zyn schat ontsluit,
 Daelt van het hooge hemeldak
 Een pallemtak
 Gedragen door de rechte hant
 Van Godts bodinne. O myn verstant,
 Myn oogh, myn hart, wat heil ontmoet
 My met die groet!
 Ik voel myn banden als geslaekt.
 Myn vrede wordt met Godt gemaekt.
 O heil! o my gezaligt mensch!
 't Gaet naer myn' wensch
 O J E Z U S sta my by, bestier al myne gangen,
 En boet eerst hier, en dan hierna, myn têer verlangen.

Amor docet

Amor docet.

VIII.

De Liefde onderwyst.

ONZE HEER.

HEt uiterste eind zy 't eerste in uw verstant
 Myn waerde Bruit. Ik wyze u met de hant
 Den smallen wegh door d'enge poort.
 Daer is geen andre. 't Heiligh woort
 Dat mynen wil en uwen plicht bevat
 Toone u de streek langs dat volzalig padt;
 Volzaligh, maer vol ongemak
 Doch myne hulp verlicht uw pak.

DE ZIEL.

Ik hoore en schryve uw dierbre lessen aen,
 Myn Bruidegom; Ei, leer my die verstaen
 En geef my kracht om langs dat spoor
 (Gy gingt my zelf zoo rustigh voor)
 Te wandelen. Dan zal my nooit de lust
 Begeven, tot gy zelf myn pynen sust.
 'k Raek door die deur; 't kost' wat het kost,
 Al verwde vleesch en bloet den post.

ONZE HEER.

Legh allen last, en zelfs u zelf maer af,
 En neem alleen myn Liefde tot een' staf.
 De poort is eng, maer wyt genoegh
 Voor die geen' last draegt die hem droegh.

Amor thesaurus carissimus

Amor thesaurus carissimus.

IX.

De Liefde is de Dierbaerste Schat.

DAer is geen rykdom, geen gewin,
 Geen schat zoo groot als uwe min
 De volheit aller zaligheden
 Van geenen weereltling gevat.
 Hoe is myn hart hier by myn schat!
 Nu kan ik 't al met voeten treden.
 Geen wellust haelt by dit genot
 Der zuivre trou van u, myn Godt.
 Geen diamanten, geen juweelen
 Versieren hoofd of hals of hant,
 Gelyk dat overdierbaer pant
 Uw min myn ziel in al haer deelen.
 Een aardsche schat rust in de kist,
 Of wordt te reukeloos verquist;
 Gy deelt uw liefde mildlyk mede.
 Och, leer my 't recht gebruik verstaen!
 Maek my, schoon alles mocht vergaen,
 Met u, myn Godt, alleen te vrede!
 Gy zyt myn Bruigom en myn Heer.
 Gy zyt alleen, dien ik begeer.
 Gy kunt alleen myne armôe schragen.
 Uw Liefde alleen is myn gemoet
 Een welbron van den overvloed,
 Waer buiten niets my kan behagen.

Amor purus

Amor purus

X.

De Liefde is zuiver.

Een heldre dagh pronkt met de zonnestralen;
 Maer d'avont ryst wanneer de dagh gaet dalen.
 De Spiegelglans, beschaduw't van den nacht,
 Gaet schuil; maer 't licht wraekt d'allerkleenste smetten.
 Indien Gy in uw licht myn hart zoud zetten,
 O God, van wien alleen ik heil verwacht,
 Gy vindt het nogh vol van onreinigheden.
 Ik minne U in 't verstant, maer myne zeden
 Bezoedlen 't hart. De wortel schynt hier goet,
 De stam besmet, de vruchten wrange druiven.
 Gelyk het kaf moet voor den wint verstuiven,
 Zoo ik voor U. Ik heb den overvloed
 Van uwe gunst verwaerloost en ontheiligt;
 Maer keer tot U, en wensch door U geveiligt,
 Geloutert en gezuivert van myn smet,
 In reinheit des gemoets U te beminnen,
 En met verstant, en hart, en ziele, en zinnen
 Te leven naer het voorschrift van uw wet.
 Dat Spiegelglas, daer d'ongeschape stralen
 In schynen, toont den wegh om niet te dwalen.
 Ontdekt Gy dan myn feilen door uw Licht,
 Verteerze ook door den gloet der zuivre vonken
 Van uwe min, zoo mildt aen my geschonken,
 Dan blyft uw wet myn lust gelyk myn plicht.

In unitate perfectio

In unitate perfectio.

XI.

Eenheit, Volmaektheit.

VOlmaektheit is 'er in getallen:

Men twyfel niet. maer geen van allen,
 Ja, alle by elkaer geraekt,
 Zyn ze op geen duizent zoo volmaekt
 Als 't enkel E E N , dat geen veranderen
 (Men deelt, men meerdert met elkanderen,
 Of met zich zelfs, alle andren) kent.
 't Blyft Een op allen boegh gewendt;
 En, 't geen ons billyk niet verwondert,
 Eens Een blyft Een en uitgezondert.
 Het blyft, door alle werking heen,
 In Wortel, Vierkant, Teerling, Een,
 Gelyk een Rondt, dat ongeschonden
 Blyft aen zichzelve vast gebonden.

Hoe leert my dit, o Eeuwig E E N ,
 Uwe Alvolmaektheit, die alleen
 Weet van veranderen nogh lyden.
 Wy menschen wislen staet en tyden;
 Gy blyft dezelve: en zoo, o Heer,
 't Geloof in U. Een Hoop, een Leer,
 Een Doop, een Heilant, een Genade,
 Een Geest, die ons behoedt voor 't quade.
 Och, maek myn ziel eens wel te vreen,
 Als bruit met U haer' Bruigom een.

Pia Amoris Lucta

Pia Amoris Lucta.

XII.

Godtgewyde Liefdeworsteling.

Zang.

't **S**chynt vreemt, dat twee, door eene zelve drift
 Gedreven, aen elkanderen een gift
 Benyden, die elk zelf maer wenscht t'ontfangen,
 Of geven, om het vuurige verlangen
 Te boeten, 't geen het hart van yder stooft,
 Daer yder zich 't genieten van belooft;
 Dat yder wil verliezen, om te winnen,
 O wonderwerk! dit is een zeltzaam minnen.

Tegenzang.

Verkeert begrip. Dit is een worsteling
 Uit Liefde, als eens Godts Engel onderging
 Met Jakob, d'eer van alle worstelaren.
 Godts kracht in hem kon d'andere evenaren,
 Waer door hy zelfs den naem van Izrel won.
 Gelukkig, die met Jakob wel begon,
 Wel worstelt, en gezegent wordt in 't leste!
 O morgestont, van allen d'allerbeste!

Slotzang.

Trek Christeziel: gy krygt uw oogmerk,
 Verwinning of Verlies, hier 't zelve werk.
 Vermoogt gy Hem, dan kan geen ramp u krenken.
 Vermagh Hy u, Hy zal zichzelf u schenken.

Sit in Amore reciprocatio

Sit in Amore reciprocatio.

XIII.

De Liefde moet van wederzyde komen.

Wie heeft het laetst verloren,
 Gy, ziel, of uw verkoren?
 Hoe 't zy: nu schiet gy, eerst gewont
 Door zyne schicht, Hem in den gront
 Van 't medelydend hart,
 En voelt eenzelve smart.
 't Gaet wel. Maer, wilt gy 't winnen
 Verschiet alle uwe zinnen:
 En met die alle schiet gy mis,
 Zoo 't zuiver hart de pyl niet is;
 En dat by stuk nogh deel,
 Maer enkel en geheel.
 Houd deze pyl schootvaerdigh;
 Dat is uw wonde waerdigh.
 Oprechte min gaet heen en weer,
 En neemt van waer zy quam haer keer.
 Uw Bruigom blyft getrou
 En wenscht u tot zyn vrou.

Virtus Character Amoris.

Virtus Character Amoris.

XIV.

Deucht het Kenteeken der Liefde.

Wie door Godts Geest uit hemelsch zaet geboren
 Godts liefdegloet
 In 't harte voedt
 Weet dat dit vuur zich niet in 't hart laet smoren.
 Het spreidt alom zyn licht, en warmte, en vonken
 Van zuivre deucht,
 Met ernst en vreucht.
 Oprechte min moet met dit teeken pronken.
 Godts Liefde toont dit duidlyk uit haer wetten.
 Rechtvaerdigheid
 Geeft dit bescheit,
 Wat aardscheit zich hier tegen magh verzetten.
 Geen boom, hoe ryk van sap, verdient geprezen,
 Dan om zyn vrucht.
 Ons licht geen lucht
 Voor dat de zon ter kimme is uitgerezen.
 't Hart zy een vat vol wierooks, door de stralen
 Der Liefde in brant.
 Onze offerand
 Zy deucht, die van Godts eer haer' lof magh halen.
 Zoo bouwen wy Godts huis op geene zanden;
 Maer op een rots,
 Den wint ten trots,
 Dat eeuwich pronk' met vastbestorve wanden.

Consensio voluntatum

Consensio voluntatum.

XV.*Eenstemmigheit van wil.*

Gelyk verschil de harten deelt,
 Zoo mengt en streelt
 Eenstemmigheit door eendracht twee gemoeden,
 Die zy volop kan voeden
 Met kracht, die 't zwaerste licht,
 Door wil en plicht;
 En 't ga hier zoo het ga, de rampen kan vergoeden.

Gewenschte ziel, die zulk een lot
 Uit gunst van Godt
 Gebeuren magh, dat gy met uw' Beminden,
 Gelyk twee eensgezinden,
 Eenzelfen wagen trekt.
 Hy stuurt en wekt
 U op. Gy zult het loon van uwen arbeit vinden.

Zelfs geeft, in 't zwymen van uw kracht,
 Deze eendracht macht,
 En sterkt u in het hopen op 't gelooven.
 Niets moet uw' yver dooven.
 Onfeilbaerheit geeft raet,
 Terwyl de daet,
 Door wys beleid, uw' geest voorthelpt met hulp van boven.

Superna respicit

Superna respicit.

XVI.

De Liefde ziet hemelwaert.

HOe magh, hoe kan 't ook anders wezen?
 Want, wie de weerelt heeft voor dezen
 Gesleurt,
 Betreurt,
 Maer nu verlaet, en Godt om Godt wil minnen,
 Vliegt hemelwaert met hart en al de zinnen.
 Men rekt den nek dus van beneden,
 En recht met uitgerekte leden
 Het oogh
 Om hoogh,
 Op dat van daer de koesterende stralen
 Van 't Alziende Ooge ons in den boezem dalen.
 Beneden in den gront des harten,
 Doorwont van liefde en liefdesmarten,
 Is Godt
 Ons lot.
 Zyn Liefde zelf ontfangt ons in hare armen;
 Daer wil zy ons in koestren en beschermen.
 Myn ziel, zie altyt naer den Hemel,
 Verachtende al het aerdsch gewemel.
 Is d'aerd
 U waard!
 Geensins. Wel aen (wat andren mogen zwoegen)
 Geene aerdscheit kan een' hemelgeest vernoegen.

Crescit in immensum

Crescit in immensum.

XVII.

Zy groeit tot in het Oneindige.

DE Liefde gloeit van alle vuuren
 Het sterkste, en stookt het ingewant
 In eenen onuitbluschbren brant.
 Haer brantstof kan de vlam verduuren:
 Voor al, wanneer zy van om hoogh,
 Gelyk een spiegel daer de stralen
 Der zonne in 't punt zich samen halen,
 Haer gloet ontleent van 't eeuwich Oogh,
 Dat haer geduurigh toe blyft lonken.
 Zy groeit tot in 't oneindigh voort
 Door geene nevelen gestoort
 En blyft met vollen luister pronken.
 Gelyk 't met Mozes braembosch was,
 Weet zy zoo weinigh van verteren,
 Ofschoon de hitte blyf vermeêren,
 Als een geslepen spiegelglas.
 Gelukkig, die uit rein verlangen
 En eenen Godgewyden aert,
 Hun hartespiegels Hemelwaert
 Gewendt, een strael van 't Licht ontfangen
 Der ongeschape Heerlykheit.
 Zy blyven eeuwige offeranden
 Als alle weerelden verbranden
 En 't licht zelfs van de zonne scheidt.

Pietate in parentes potior

Pietate in parentes potior.

XVIII.

*Zy is sterker dan der kinderen Liefde jegens
hunne ouders.*

DE ZIEL.

ZOo is 't, myn Lief. uw vinger toont my aen
De pynen die gy leedt, en d'enge baen,
Waer langs u, om de voorgestelde weelde,
Geen smert, hoe groot, verhinderde of verveelde;
Op dat gy dus van 's Vaders Majesteit
Bekleedt mocht zyn met eere en heerlykheit,
En met Godts troon het ryksgebiedt aenvaerde
Van Helle en Doot, van Hemel en van Aerde.

ONZE HEER.

Dat was wel zoo; maer 't was het niet alleen,
Ja 't minst, myn Lief: 'k was, voor alle eeuwen heen,
In heerlykheit en eer by Godt myn' Vader.
Myn zuivre min tot u trof my veel nader:
Waerom ik zelfs myn Heerlykheit betoog
Met 's lichaems wolke en maegdeborsten zoog.
Myn liefde streeft de liefde van alle ouderen
(Hoe zwaer een last zy torsen op hun schouderen)
Zoo ver voorby, als, wie uit liefde sterft,
Hem, die om prys zyne eige glori erft.

DE ZIEL.

Myn Bruigom, ik begryp, door uwe Liefde,
De punt van 't zwaert dat uwe ziel doorgriefde.
Geene eigebaet, bezwalkt door valsch gezicht,
Noch Wedermin, die kinderlyken plicht
Tot dankbaerheit aen oudren magh betamen,
Zal, zoo gy helpt, myn min tot u beschamen.

Amor vinculum perfectionis

Amor vinculum perfectionis.

XIX.

Liefde is de bant der volmaektheit.

MEn spreek' hier alle tael van mensche - en Engletongen
 Men leere, of spelle al het toekomende, en, gedrongen
 Door alle kennis, wete al wat verborgen is:
 't Geloof verzette een' berg; geve al tot lafenis
 Der armoede, of het lyf ten vuure en doe ons hopen:
 't Is nutloos, zoo de Liefde alleen al deze knoopen
 Niet sluit. De Liefde, als Godt, lankmoedigh, goedertier,
 Is niet afgunstigh, wordt door aerdsgezinden zwier
 Nooit opgeblazen, nogh bemint verkeerden wandel.
 Zy zoekt zichzelf niet. zy wordt door niemants handel
 Verbittert; denkt geen quaet, voor 't werkt en weedom wekt.
 Geen onrecht streelt haer, maer de waerheit. zy bedekt,
 Geloof, en hoopt, en draegt wat voorvall', naer Godts Wetten.
 Zy is onsterfelyk. Geloof en Hoop verzetten
 Den aert, zoo dra Godts dagh de zon van licht berooft;
 Maer zy uit Godlyk zaet geteelt, steekt dan het hooft
 Verheerlykt op, en pronkt met nieuwerschappen luister
 Gelyk een Koningin ontkluistert uit haer kluister,
 En om het hooft gehult met eeuwigstralend licht.
 Was zy beneden van volmaektheit en van plicht
 De rechte band, veel meer zal ze in 't onsterfelyk leven
 Van haer volmaektheit en haer' plicht de blyken geven.
 Strik, myne ziel, strik vast met J E Z U S dezen knoop.
 De Liefde alleen braveert verstant, geloof, en Hoop.

Naturam vincit.

Naturam vincit.

XX.

Zy overwint de Natuur.

k **Z**Al u verachten en ontloopen,
 Natuur, Gewoonte, of wat gy heet.
 Gy gaeft me een averechtsche beet
 In 't harte en knoopte my aen knooopen,
 Die, eene ry van jaren lang,
 My lyf en leven maekten bang.
 Ik heb geworstelt en gestreden
 Maer schoot te kort: gy hielt my vast
 En dikwyls myne kracht vermast.
 Wat hebbe ik niet van u geleden?
 Nu loope ik uit my zelve en vlucht
 Met d'overwinning, vry van tucht.
 Houd gy, myn Liefste, houd haer tegen
 Met d'eene, en stuw met d'andre hant
 My voort naer mynen vryen stant
 Van heerlykheit langs uwe wegen;
 Zoo zal my al 't gevaer ontstaen.
 My nadert reede eene effe baen;
 Daer zal die looze my niet volgen,
 Of, schuilende onder 't zelve dak
 Ooit rooven mynen pallemtak.
 Die vlucht maekt haer geheel verbolgen,
 Maer, blyf my by, en weer haer af,
 Zoo vluchte ik voort tot aen het graf.

A malo tuetur.

A malo tuetur.

XXI.

Zy behoedt ons van 't quade.

WAt ben ik veilig in uw hant
 Myn Bruidegom, myn onderpant?
 Hoe danke ik u voor die genade!
 De bliksems sissen door de lucht.
 Dees valt, die neemt uit vrees de vlucht,
 Maer uwe hulp komt my te stade,
 En redt me uit dezen zwaren noodt.
 Uw Liefde is sterker dan de doot.
 Uw Liefde weert het grootste quaet.
 Uw liefde, alleen myn toeverlaet,
 Alleen de voedster van myn leven,
 Beschynt, en dekt my met haer schilt.
 Zy wordt te vruchteloos gespilt
 Aen die weerhoorigh tegenstreven.
 Ik volg de leiding van uw hant
 Door dit, naer beter vaderlant.
 Ik volge u die my hebt gezocht
 En met uw hartebloet gekocht,
 Een' prys van onwaerdeerbare waerde,
 Waer aen geen schat, hoe groot, hoe ryk,
 Hoe heerelyk, ooit was gelyk
 In 't Hof des hemels nochte op aerde.
 Maek my, tot glori van uw Naem,
 Nogh verder in uw' dienst bequaem.

In spiritú seminat

In spiritú seminat.

XXII.

Zy zaeit in den Geest.

ZOo zaeit de Liefde onsterflyk zaet.
 Want, of het schyne in 't lant te sterven,
 Het zal geen' oogst van vruchten derven;
 De Zoon des Opperlantmans gaet
 Haer na, besproeiende al de voren
 Met levend water uit de bron
 Des heils, en koestert met de zon
 Van zyne gunst die vruchtbre sporen.
 Zy zaeit hier in een' stillen geest,
 Niet in de vleeschelyke lusten,
 Die 't lant omwroeten en ontrusten.
 Zy zaeit een vrucht voor 't hemelsch feest.
 Zy zaeit geen zaet op harde steenen,
 Nogh langs den wegh, daer 't pluimvee pikt,
 Of in den doren, die 't verstikt;
 Maer in een' gront, die zich liet speenen.
 Zaei voort, myn ziel, Godts Engleschaer
 Wacht naer den waschdom, om de vruchten,
 Niet voor deze aerde in veltgehuchten,
 Maer in Godts schuur, voor Godts altaer
 Te zamelen tot offeranden.
 Zoo staen zy eens in volle vlam
 Terwyl het Opperofferlam
 D'Aertspriester is, die 't vuur doet branden.

Gravata respúit

Gravata respúit.

XXIII.

Zy heeft eenen tegenzin in bezwaertheit.

HEt logge lichaem zakt naer d'aerde,
 Die 't, als een vruchtbre moeder baerde,
 En haren zuigling houdt in waerde.
 Maer Liefde, van den Hemelgeest
 Gedreven, schoeit op hooger leest,
 En aest op beter bruiloftsfeest.
 Zy wyst het vrye hart naer boven,
 Daer 't eeuwigschynend hof der hoven
 Weergalmt van Englen die Godt loven.
 Zwaarmoedigheid, een vyandin
 Van haer geluk, nogh aerdsche min,
 Sluipt ooit ten haren boezem in.
 Zy zoekt geen ballast te vergaren
 Die zy met onrust moest bewaren,
 En dan met smarten laten varen.
 Zy ademt, als een zwanevlucht,
 Al kleeftze om laeg, een hooger lucht,
 Voor geene rampen meer beducht.
 Zy wil, wat anderen magh baten,
 Het gelt en goet, en weereltstaten,
 Om haren Bruidegom verlaten.
 Die armoë geeft haer overvloed,
 En, in den wellust van 't gemoet
 Alleen, het allerhoogste goet.

Facit múnificúm

Facit múnificúm.

XXIV.

Zy geeft aelmoesen.

GOdts Liefde stort een' overvloed
 Van tydlyk goet
 Uit haren in den korf en hant
 Van haer beminde, die dit pant
 Niet lang bewaert,
 Nogh delft in d'aerd'
 Maer 't mild aen d'armoede overdoet.
 De schaemle elende bidt een stuk
 En toont haer kruk.
 Helaes, zy kan niet staen nogh gaen,
 Maer legt om nootdruft langs de baen:
 De kindernoot
 Ziet om naer broot
 En klaegt, al schreiende, al zyn druk.
 De Naesteliefde ontsluit haer hant,
 Geeft onderstant
 Aen Godts verwant,
 Haer maegschap, om wiens leet zy treurt.
 Een tweede bidt en wacht zyn beurt.
 Geen armoê groeit
 Waer Liefde bloeit
 Met vrucht voor 't eeuwich vaderlant.

Amoris umbra invidia

Amoris umbra invidia.

XXV.

Nydt is de schaduw der Liefde.

IS Eer met recht de schaduw van de Deucht;
 Ten onrecht Nydt van d'Eer, en van de stralen
 Van uwe min, daer 't hart zich in verheught:
 Geen glori kan by uwe Liefde halen,
 Myn Bruidegom, al myn vermaek en lust.
 Wat bitse Nydt hier tegen aen magh woeden,
 Ik ben en blyve in uwen arm gerust,
 Die zal my voor alle ongeval behoeden.
 Want uwe min, uw min alleen, verteert
 Dat snoodt gedrocht, staegh loerende op de besten.
 Zyn lust vergaet als niemant zich verweert;
 Hy knaegt zichzelf, of borst aen spyt ten lesten.
 Die weerloosheit ontpunt zyn scherpst geweer.
 Hy mist zyn wit, de boogh verlaet de handen;
 Het vuur het oog; den arm de stale speer;
 't Vergif de tong, de scherpte zyne tanden.
 Uw Liefde maekt alleen hem machteloos
 Op my. hy zal, hy kan my nooit onteeren
 (Staet Gy my by) al waer' hy dubbel boos.
 Geen schaduw kan haer eigen lichaem deren.

Nihil amanti grave

Nihil amanti grave.

XXVI.

Liefde kent geen enen arbeit.

HEt delven en het ploegen om de vrucht
 Is lastigh werk, daer d'arbeit onder zucht:
 Nochtans de schup nogh d'aerde heeft gevoel;
 Zy blyven op het zweet des lantmans koel.
 Maer, is het hart zelf d'akker, dien men bouwt,
 Of liever, is 't een wildernis, een wout,
 Daer wellust aen den eik van hoogmoet groeit,
 En 't wilt gediert van alle driften loeit;
 Dan voelt de gront zelf smert, en dubbel zwaer
 Is arbeit, die de ziel houdt in gevaer.
 Doch, als Godts min met hare rechte hant
 De spade stiert en dryft den ploeg door 't lant,
 Hoe zacht ontglydt den arbeit dan zyn wicht,
 Gelenigt door haer daeu en zonnelicht?
 Dan teelt die Zon een ryken overvloet
 Van vruchten uit een weldoorwerkt gemoet,
 Tot glori van den Leenheer van 't heelal.
 Wat zalige, wat milde hemelval,
 Die arbeit kroont, doch nu geen arbeit meer,
 Maer wellust in den dienst van zulk een' Heer!

Ab uno Amore multa bona

Ab uno Amore multa bona.

XXVII.

De Liefde alleen geeft vele goederen.

GEen kruis, geen lyden,
 Geen smart, geen stryden,
 Geen last, geen hoop op 't ongezien,
 Of Liefde draegt ze als Jezus hulp komt biën.
 Al wat deze aerde
 Houdt hoogh in waerde
 Is wellust, eer, verstant of goet;
 Maer elk van die is ballast voor 't gemoet.
 Wellust is beestigh,
 Alle eer, hoe geestigh,
 Eene enkle herssenschildery,
 In andrer macht, of laffe Slaverny.
 Verstant is edel,
 Het siert den schedel,
 Maer is het niet gevaerlyk wys,
 En strykt veel al slechts een' gepuntten prys?
 Alle aardsche schatten
 By een te vatten,
 Al kon het zyn, voldeed nogh niet,
 De gierigheid zocht meer tot meer verdriet.
 Al 't heil der weerelt,
 Hoe schoon bepeerelt,
 Haelt niets by d'enkle min
 Der ziel, belust op eeuwich heilgewin.

Amoris flagellum dulce

Amoris flagellum dulce.

XXVIII.

Geesseling uit Liefde is aengenaem.

Wie recht bemint spaert geene roe.
 Kastyding komt den kindren toe
 Al voelt de Liefde, bang te moe,
 De felle wedersmart
 Der slagen in haer hart.
 Zoo gaet het tusschen U en my,
 Myn Bruidegom door wien ik ly,
 Uw liefdegeessel maekt my vry,
 Plukt onkruids wortel uit
 En siert me als uwe Bruit.
 Want uwe Goetheit en Beleit
 Kastyden niet uit toornigheid,
 Nogh straffen zonder onderscheit,
 En nimmermeer te vroegh.
 'k Was niet volmaekt genoegh.
 Kastyding werkt door 't vleesch in 't hart;
 Die werking baert een liefde-smart,
 Die alle weereltliefde tart.
 Och, help me, al valt het bang!
 Och, help me, al duurt het lang!
 Och, help me, al duurt het lang, dat ik
 In deze smarten niet verstikk',
 Of morre, of zelfs een oogenblik
 Van uwe zyde keer,
 En heel myn striemen weer!

Una in sede morantur Pax & Amor

Una in sede morantur Pax & amor.

XXIX.

Liefde en Vreede zyn gezellinnen.

DE Liefde en Vrêe vereenen hant aen hant:
 D'olyf groeit waer de palmboom wordt geplant;
 De rust beschaduw't beide,
 Op dat de twist verscheide.
 De min teelt vrêe, de vrêe volmaekt de min.
 Twee harten saem gehecht door eenen zin
 Den godtsdienst toegeheiligt,
 Zyn door Godt zelf geveiligt.
 Want die volmaekte en onuitputbre Bron
 Der Liefde laeft haer beide: eenzelve Zon
 Doorkoestert d'eene als d'ander;
 Zy smelten in elkander.
 Geen schyndeucht kleedt haer zeden met vernis
 Van heiligheit; de gangen gaen gewis.
 't Is alles openhartigh.
 Geen tegenspoet valt smartigh.
 Dit vriendlyk paer, door 's Hoogsten hant getrouwt,
 Krygt van Godts Geest zyn daeglyksch onderhoudt.
 't Geen 't hier niet kan genaken
 Zal d'eeuwigheit volmaken.

Animae spes optima nutrix

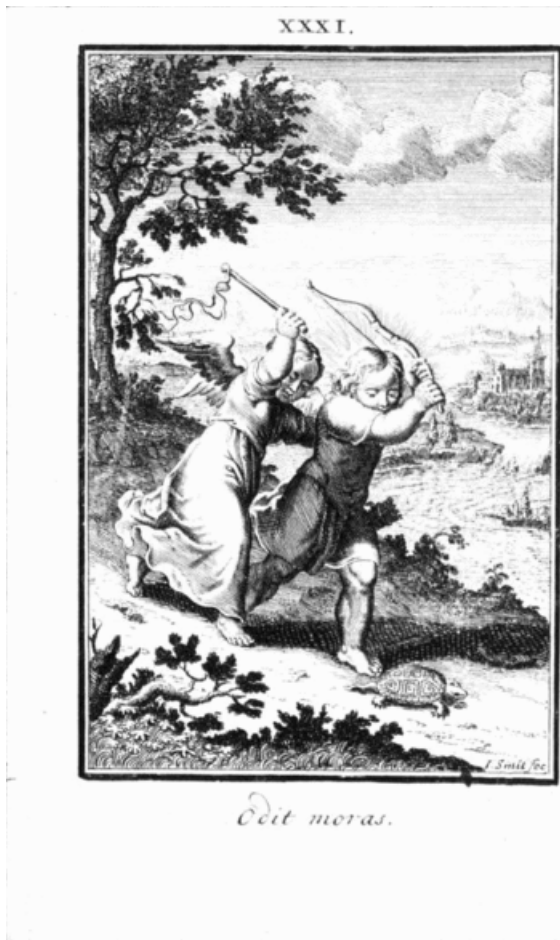
Animæ spes optima nutrix.

XXX.

Hoop de beste Voedster der Ziele.

DE Ziel zocht overal haer voeder,
 Gelyk een balling zonder hoeder:
 Geene aerdscheit laeft haer heeten dorst;
 Des valtze aemechtigh aen de borst
 Der Hope op Godt, en zuigt zich dronken,
 Terwyl de liefelyke lonken
 Der zoogster haer in 't harte gaen,
 Wiens hemelmelk haer kan verzâen.
 Wat smaekt zy hier al lekkernyen!
 Wat sterkt die melk haer in het stryen!
 Hoe zal zy nu met verschen moedt
 Staroogen op het eeuwich goet?
 Hoe trekt zy nu al haer gedachten
 Van 't geen zy billyk moet verachten?
 Hoe vestigt zy ze op 't eeuwich heil?
 Hoe zal zy eindlyk boven 't peil
 Van al 't gedachte heen gedreven
 Haer eige voedster overleven?

Odit moras

Odit moras.

XXXI.

Liefde haet traegheit.

GElyk een edel hart de laegheit
 Der Schiltpadde en haer' loomen tredt,
 Zoo haet Godts zuivre min de traegheit
 Van 't vleesch in 't spoor van Christus wet.
 Een heiligh vuur speelt door hare aders:
 Zy zweept den al te loggen quant.
 't Is, weetze, een streek des aertsverraders,
 De ziel in eenen lagen stant
 Te houden, en door duizent listen,
 Zoo dikwyls al te laet verstaen,
 Den dierbren tyt te doen verquisten;
 Want stilstaen is te rugge gaen.
 Neen, neen; zy houdt van geene flaeuheit,
 Gedachtigh aen haer Liefstens woort
 En oordeel over zulk een laeuheit.
 Hy helpt wel op den kruiswegh voort;
 Hy sluit de deur van zyn genade
 Niet haestelyk en onverwacht:
 Maer traegheit komt veellicht te spade
 En in den al te laten nacht.
 Godts Hofpoort blyft niet eeuwich open:
 Wie binnen wil moet yvrigh loopen.

Amor omnia rectificat

Amor omnia rectificat.

XXXII.

Liefde maekt alles recht.

AL 't oneven glad te schaven
 In den wille en in 't verstant
 Eischt eene onvermoeide hant,
 Eischt veel arbeit en slaven;
 Maer oprechte Liefde ontziet
 Dezen zwaren arbeit niet.

Zy, belust op nooit te dwalen,
 Schaeft zich eene regelmaet,
 Om in allerhanden staet
 Doen en laten te bepalen.
 Nu beschoutze of deze lyn
 's Heeren wil gelyk zal zyn.

Ja; gy hebt het wel verkoren:
 Maer, zoo Jezus van om hoogh
 Zelfs de lyn niet stiert langs 't oogh
 Uwer ziele, is 't al verloren,
 En gy hebt uw' arbeit
 Al te vruchtloos toebereit.

Neen; zyn hant komt haer regeren,
 En bestiert door 't oogh uw hart,
 Dat nu al 't oneven tart.
 Nooit zult gy zyn hulp ontberen.
 D'ongelykheit wordt geslecht
 Door de Liefde, en 't kromme recht.

Sternit iter Deo

Sternit iter Deo.

XXXIII.

Liefde baent den wegh tot Godt.

WEgh aerdsche min, wegh aerdsch gewemel,
 Godts Liefde baent het spoor ten hemel,
 Ja zelfs tot Godt,
 En 't heilgenot

Van een vereening, door geen hart
 Gekent, dan 't geen de liefde-smart
 Bemint van 't zalig lyden,
 En voor Godts eer te stryden.

Al legt het renperk dicht met doren
 En kruis bezait langs al de sporen,
 De Liefde ontziet
 Die sporen niet.

D'olyven groeien aen het kruis.
 En schynt zy nogh zoo ver van huis,
 Haer Heer zal zich ontfermen,
 Hy wacht met opene armen.

Dit geeft haer nieuwen moedt in 't loopen.
 Dit doet haer met vertrouwen hopen.
 Hoe staroogt zy
 Gerust en bly?

Zy heeft nu langer geen gevoel
 Van d'aerde en al het aerdsch gewoel.
 Hoe nader aen Godts leven,
 Hoe minder tegenstreven.

Omnia eo unde

Omnia eo iende.

XXXIV.

Alles keert tot zynen oorsprong.

't **K**Eert alles tot den oorsprong van zyn wezen.
 De waessem, uit het water opgehaelt,
 Wordt waterdamp, en water als voor dezen.
 De levenslucht, nu in dan uitgehaelt,
 Behoudt en slyt de levenskracht. zelfs d'aerde
 Verandert in een mensch, die weer verrot,
 En omkeert in de moeder die hem baerde.
 Godt geeft de ziel, de ziel gaet weer tot Godt.
 Zou ik, myn Lief, zou ik niet wederkeeren
 Tot U, de bron waeruit ik oorsprong nam?
 Zou ik U met uwe eige vrucht niet eeren,
 Gelyk een tak den zegenryken stam?
 O Zon van myn geluk, zou ik uw stralen
 Niet wederom afkaetsen als een Maen?
 Zou ik uw min met weerman niet betalen,
 Of toeven daer gy zelf my voor wilt gaen?
 Neen, neen. Myn licht, van u ontleent, zal blinken.
 De vrucht, die gy zelf plantte, is uwe vrucht.
 Al wat ik wensche is in u wegh te zinken,
 Vergeten van myzelve. O Heer, ik zucht,
 Och, helpmy uit myzelve! och, mocht ik kiezen,
 (Maer Gy weet best wat tot myn welstant dien')
 Nu wilde ik my geheel in u verliezen,
 En onverwylt van hier ten hemel vliën.

Constans est

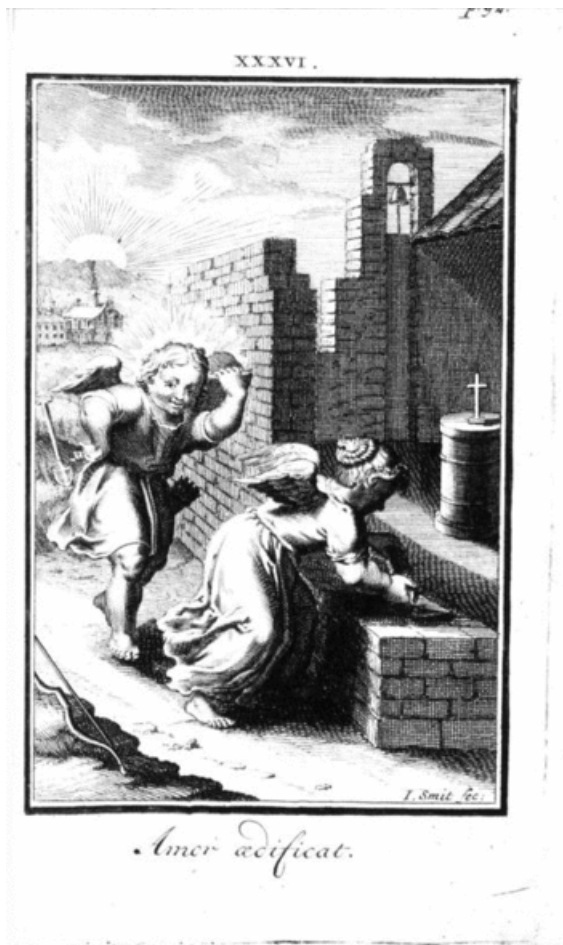
Constans est.

XXXV.

De Liefde is stantvastigh.

GEen huis staet vaster op een rots,
 Het water en den wint ten trots;
 Geen pael in 's aertryks hart geslagen
 Kan zoo veel wederstants verdragen,
 Als ik in 't midden van den gloet
 Der vlamme, uit wreetheit aengeboet.
 Ja, roer vry met uw vork de kolen,
 En wek den brant uit duizent holen
 Die 't branthout in zyn buizen sloot,
 Gy stookt myn liefde nimmer doot.
 Haer vlam blyft uwe vlammen tarten,
 Maekt Salamanders van de harten
 En houdtze wakker op de been.
 Een Godtheit onderschraegt myn lêen.
 Of meent gy met uw mes de banden
 Te scheiden, die de rechte handen
 Vereenen van myn Lief en my;
 Gy dwaelt. Geen helsche roof-harpy,
 Geen kruis, geen lyden, geen gevaren,
 Geen vuur, geene opgezwolle baren
 Bewegen myn stantvastigheit.
 Al wierd het lyf in d'asch geleit
 ('t Geen myn Beminde zal verhoeden,
 Of duizentvoudt hier na vergoeden)
 Ik wist, door zynen onderstant,
 Van geen bezwyken in den brant.

Amor aedificat

Amor aedificat.

XXXVI.

De Liefde bouwt.

TErwyl ik ben gezint myn Lief een huis te bouwen,
 Ontziet hy zelf zich niet de steenen uit te houwen,
 En brengtze moedigh op zyn schouders by myn werk;
 Dit roert myn handen en geeft sterkte aen myne leden;
 Hy treedt met wakkre schreden,
 Zyn min kent maet nogh perk.
 'k Zal in 't voltooide huis een' hoogen altaer stichten,
 En offeranden doen, die 't heele huis verlichten,
 Terwyl een wierookwolk, verluchtigt door dien glans,
 De lucht inademe en bewierook' met haer geuren,
 Uit bruine en vale kleuren,
 Tot in den hoogsten trans.
 En, dat geen dootsche vaek myne oogelêen bekruipe,
 Nogh zorgeloosheit my ten boezem binne sluipe,
 Zal 't waeksaem hart, een klok, my wekken tot myn plicht,
 Dan zal ik, vroegh te werk, met handen en met voeten,
 Myn levenszon begroeten,
 My spieglen in haer licht.
 Die yver zal myn Lief behagen en bekoren.
 Hy zal myn beden met goetgunstige ooren hooren.
 Hy zal my byzyn; waer ik zitte, of sta, of ga,
 Myn raetsman wezen, die myn zyde nooit ontwyken,
 Nogh my zal doen bezwyken.
 Dies sta ik en volsta.

lucundum spirat odorem

lucundum spirat odorem.

XXXVII.

Zy verspreidt een aengenamen geur.

MYn Lief heeft voor ons beide
 Den wierook, dien ik spreidde,
 Verzamelt in een vat.
 O aengename geuren!
 Wat hart kan langer treuren?
 O onwaardeerbare schat!
 Die geur streelt onder 't minnen,
 Die geur zet myne zinnen
 En geesten wakker aen.
 Zy spreidt zich door myn leden
 Met duizendt vriendlykheden.
 De Geest moet boven staen.
 Geest moet de Ziel verquikken.
 O Zalige oogenblikken!
 O vriendlyk heilgenot!
 Neen, wil dit vat niet sluiten,
 Nogh dezen waessem stuiten,
 Myn Lief, myn Heer, myn Godt!
 Ik zal hem wêer verspreiden,
 En zielen tot u leiden.
 't Is niet voor my alleen.
 Gy deelt alom uw geuren
 Om harten op te beuren
 Door ongeveinst geween.
 Verzamel zoo de zielen
 Die nedrigh voor u knielen!

Amoris securitas

Amoris securitas.

XXXVIII.

Godts Liefde geeft de ware veiligheid.

ZOo veilig in myn Liefstens armen
 Wete ik van rampen nogh van kermen.
 My kan geen vleiery,
 Gewelt, nogh doot, nogh wat het zy,
 Door d'ooren
 Bekoren,
 Geen zwaert rukt me uit zyn hant,
 Hy blyft myn onderpant.
 Laet weereltlingen woelen, slaven,
 En om een ydlen naem van Braven
 Geen hachelyken kans
 Ontzien, of om den flikkerglans
 Van kroonen
 En troonen,
 Zich wagen in den strydt
 Uit heersucht of uit nydt;
 De doot staet klaer met haren zeissen
 En komt de ziel ontydigh eischen.
 Maer ik, in Jezus schoot
 Ter goeder uure uit allen noodt
 Geveiligt,
 Geheiligt,
 Beluister stil en stom
 Myn trouwen Bruidegom.

Sitim extinguit

Sitim extinguit.

XXXIX.

Zy lescht den dorst.

WAer dwaelt gy heen langs dorre paden
 Daer waterval nogh waterbron
 Uw' dorst met water lesschen kon.
 Komt hier belasten en beladen:
 Hier welt een springbron voor 't gemoet;
 Hier springt een eeuwigwellendt water;
 Godts Liefde wacht, Godts Liefde staet 'er
 En schept het my in overvloed.
 Wie dorst koom' herwaert aengetreden
 En drink' met een verliefden mont
 Het afgeslaefde hart gezont.
 Dit water sterkt de flaeuwste leden.
 Dit levendt water, door 't beleit
 Der Wysheit van den wysten Rader,
 Laeft uit eene opgezwollene ader
 Den dorst tot in alle eeuwigheit.
 Dit water stilt de ziele-smarten.
 Dit water wordt een waterbron,
 Daer Jakobs niet by halen kon.
 Dit water heelt gewonde harten.
 Dit water wordt een wel in 't lyf
 En springt tot in het eeuwich leven.
 Myn Lief zal my dit water geven
 Zoo lang hy zelf dit water blyf.

Nullus liber erit si quis amare volet

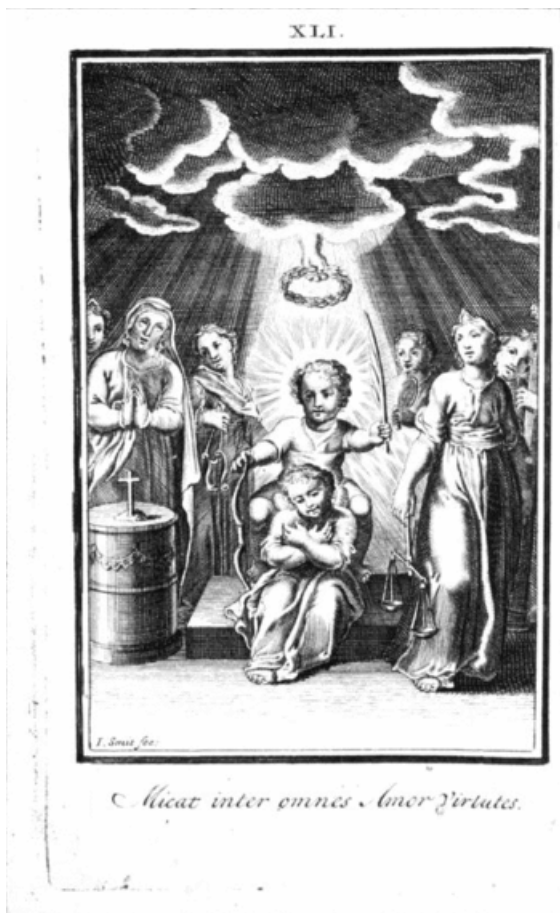
Nullus liber erit si quis amare volet.

XL.

Wie bemint kan niet vry zyn.

IS Liefde slaverny?
 Gewis: maer houdt ons vry
 Van dwang. Wie kan beminnen
 Die niet met hart en zinnen
 't Geliefde dient en eert,
 Terwyl het ons beheert?
 Men geeft zich ganschlyk over;
 Ontziet nogh kruit nogh loover
 In haren dienst; alleen
 Uit minzucht die de lêen
 Versterkt. Niets kan haer weren,
 Niets smarten, niets haer deren.
 Zy blyft onwrikbaer vast.
 Haer last wordt lichte last.
 Haer juk wordt zacht en draeglyk,
 En meer en meer behaeglyk.
 Als liefde kust en streelt
 Geen arbeit ons verveelt.
 Wat ons wêersta doorstreeft men;
 Want, waer men leeft daer leeft men:
 Veel meer dan, waer men leeft
 Door Hem die aemtocht geeft.
 Dit juk van myn Beminden
 Is last die lust leert vinden.

Micat inter omnes Amor virtutes

Micat inter omnes Amor virtutes.

XLI.

De Liefde blinkt onder alle deugden uit.

GElyk voor 't licht der zon moet zwichten,
 Wat, rollende om zyne assen heen
 En om de zon, zyn licht te leen
 Ontfangt uit deze bron der lichten:
 Zo zwicht voor Liefde en haren glans
 De glans der deugden, die haer stralen
 Uit deze zon der deugden halen,
 En pronken met geleenden krans.
 Wat baet Gelooven, Lyden, Hopen,
 Gelaten en stantvastigh zyn
 In ziel-elende en lichaems pyn;
 Wat, al het zwoegen, zweeten, loopen;
 Nu lusteloos, dan onvermoeit;
 Nu langs gemakelyke wegen,
 Dan ademechtigh en verlegen
 Langs paden daer de doren groeit?
 Niets baet het, zoo myn Heilants Liefde,
 Van 's Hoogsten rechte hant gekroont,
 My niet geheel en al bewoont.
 Zyn min, die my het hart doorgriefde
 Volmaekt alleen alle andre deucht.
 Hoe lust het my myn Lief t'aenschouwen?
 Verdwynt het Hopen en Vertrouwen,
 Zyn Liefde alleen blyft al myn vreucht.

Omnia vincit Amor

Omnia vincit Amor.

XLII.

Liefde verwint alles.

HEt sterk Geloof magh weerelden verwinnen,
 De Liefde neemt den hoogen hemel in;
 Haer pyl doorwont een nedrigh hart van binnen.
 Niets wederstaet de krachten van de min.
 Godts Liefde wyst het doelwit aen haer ooge:
 Zy mikt en treft dat doelwit met den schicht.
 Geen wonder, want zy schiet met zynen boge;
 Hy leent de pyl, en stelt het wit in 't licht,
 Geen schilt, geen zwaert, geen kracht van hooge muuren,
 Geen angst hoe bang, geen lyfsgevaer hoe groot,
 Kan haer geweld ontworstlen nogh verduuren:
 Z'ontwapent zelfs den onverwinbren doot.
 Een Ziel, door haer gewondt, weet van geen wyken
 Nogh wankelen; want Jezus sterkt en hoedt,
 Zyn lieve bruit. zy zal den eerprys stryken,
 't Genadeloon van 't onverzet gemoet.
 Gelukkigh, wie met Jezus trekt te velde
 Den Leitsman ter volmaekte zaligheid,
 Die zich alleen in d'ope bresse stelde,
 En heelde Godts gequetste Majesteit.
 Sta vast, myn ziel, gy zult uw wit niet missen,
 Die wonde ontdekt u Godts geheimenissen:

Agitatus fortior

Agitatus fortior.

XLIII.

Zy krygt kracht door beproeving.

AL komt een onwêêr uit den westen
 Aenbulderen, en slaet ten lesten
 My op den gront en dreigt den doot,
 Nogh vreeze ik voor geweld nogh noodt.
 Myn Bruigom blyft zich myns ontfermen
 Zyn trouwe handt zal my beschermen.
 Wy houden ons aen dezen boom,
 Den boom des levens, vry van schroom.
 Geen proef maekt my dien stam afhandigh:
 Ik blyve in allen noodt volstandigh.
 Eer sterve ik wegh eer ik het geef.
 De groene lauwer krake en beef
 Voor 't vuur, ik weet van geen bezwyken,
 Van omzien, waggelen, nogh wyken.
 Geen val, door schielyk overval,
 Bederft in eens het een en al.
 Wie staet zie toe, want niemant staet 'er,
 Of eb en vloet, waer Godt is, gaet 'er.
 De proef versterkt, de voorspoet zwakt.
 Een ongesteunde vruchtboom zakt
 Met vrucht en bladen op den akker,
 Maer Gy, myn Jezus, helpt my wakker.
 Dees druk verquikt, dees laegte hoogt.
 Wie hoopt niet, daer Gy 't al vermoogt?

Verus Amor nullum novit habere modum

Verus Amor nullum novit habere modum.

Verus Amor nullum novit habere modum.

XLIV.

Oprechte Liefde kent geene maet.

OPrechte min, waer by geen deucht kan halen
 Groeit dagelyksch, en kent in 't eindt geen palen.
 Myn Bruidegom, de lust van myn gemoet,
 Myn Bruidegom, wiens oogh my kon verrukken,
 Breekt zelf de maet aen stukken,
 Ik trap ze met den voet.
 Wat maetstok kan het matelooze meten?
 Waer 't meetbaer is verlaten en vergeten
 Behoeft men maet voor hartstocht nogh verstant:
 Men spiegelt zich in Godts oneindigh wezen,
 Men mint niet als voor dezen,
 Maer met onleschbren brant.
 Geen weerelt kan Godts Bruit Godts handt ontrooven;
 Geen water 't vuur van hare liefde dooven;
 Geen lust haer hart ontsteken, dan de vlam,
 Die, van Godt zelf gesticht, oneindigh blake,
 En haer een offer make
 Voor 't eeuwigh Offerlam.

Crescit spirantibus auris

Crescit spirantibus auris.

XLV.

Zy wakkert op door hemelwint.

GOdts Geest, een wint van Godt gedreven,
 Zal kracht aen myne liefde geven.
 Al blies de wint van tegenspoet,
 De vlam mocht stoppelen verteren
 Van ydelheit, maer kon niet deren
 Het gout van 't Godgewydt gemoet.
 Dat kan de vlam zoo wel verdragen
 Als d'allerfelste hamerslagen:
 Zelfs wordt het door het vuur geproeft;
 Het blinkt veel schooner dan te voren
 En wordt van Jezus uitgekoren
 Als 't geene zuivring meer behoeft.
 Die zuivring moet my 't vuur verwerven,
 Dat onder d'assche zou versterven
 En laten my d'onzuiverheit,
 Blies Godt geen winden uit den hoogen
 En stichtte door zyn Alvermogen
 Een vlam die 't al in kolen leit.
 Gewenschte winden blyft maer waeien;
 Gy zult den Hoogsten wierook zwaeien
 Wiens geur zyn vriendlyk hart verquikk'.
 Ik zal my by de kolen warmen
 En Hy zich over my erbarmen.
 O welgezaligt oogenblik!

Omnia spernit

Omnia spernit.

XLVI.

Zy veracht al het weereltsch.

HOe wyke ik best van 't aerdsch gewemel?
 Koom, Jezus, leid my by de handt
 Naer 't eeuwigduurendt Vaderlandt,
 Ik haet de weerelt om den hemel!
 Wegh staetzucht, wellust, overdaet,
 Wegh wapenschilden, septers, kroonen,
 Eerampfen, huizen, hoven, troonen;
 Godts Sion is myn toeverlaet.
 Godts Sion straelt in bei myne oogen:
 Dat is de burgh, wiens burgerrecht
 My op Godts woort is toegezegd;
 En 't kan zyne Almacht aen vermogen,
 Zyn Waerheit aen onschendbre trouw,
 Zyn Liefde nooit aen wil ontbreken,
 Dat ik, de weerelt dus ontweken,
 Myn vaderlant niet vinden zou.
 Gewis, de handt die my wil leiden,
 De strael van 't aldoorstralendt Oogh,
 Helpt, en bestraelt my van om hoogh.
 Nooit zal myn Jezus van my scheiden,
 Als ik niet omzie, maer recht aen
 Den wegh van zyne lievelingen,
 Den wegh dien alle vromen gingen,
 Den rechten hemelweg blyf gaen.

Nec vidisse sat est

Nec vidisse sat est.

XLVII.

't Gezicht alleen is niet genoegzaam.

NEen zeker 't oogh voldoet alleen
 Den wellust niet van zuivre liefde.
 Ik sleet myn dagen in geween
 Terwyl de smart my 't hart doorgriefde,
 Zoo Gy, myn Bruigom, met uw hant,
 Of liever, niet met beide uw handen
 Den onverbreekbren echtebant,
 Toestrikte, en ik myne offeranden
 U heiligde op den reukaltaer,
 Dien Gy zelf in myn hart quaemt stichten.
 Wat is uw liefde wonderbaer!
 Hoe kan zy mynen geest verlichten!
 Ik voel de werking van uw min
 Door alle myn genegenheden.
 Ik voel hoe zy my overwinn'.
 Ik voel door alle myne leden
 De stoving van uw liefde-vuur.
 Eenzelve Geest bezielt ons beiden.
 Och dat dit eeuwich zy van duur;
 Zoo zullen nooit die handen scheiden.

Invia Amanti nulla est via

Invia Amanti nulla est via.

XLVIII.

Geen wegh is ongebaent voor de Liefde.

SPreekt van ongebaende wegen,
 Weereltlingen, steeds verlegen
 Wat gy laten zult of doen,
 Of om schade te voorhôn,
 Of om winsten na te jagen,
 En uzelfs met duizent plagen,
 In het lichaem en gemoet,
 Op de hoop van vluchtigh goet,
 Af te mennen onder 't loopen;
 Godt is voor geen gout te koopen.
 Ik van andren Geest bezielt,
 Geest, die mynen geest vernielt
 En my alles door helpt streven
 Om een zielvernoegendt leven,
 Vinde in eenen oceaen
 Geene wegen zonder baen.
 't Hart is 't roer. De liefdewinden
 Van myn' Jezus, myn' Beminden
 Mogen alle stormen op.
 'k Hael geen zeilen in den top;
 'k Roeie alleen met zynen boge
 Daer ik alles mée vermoge
 Op den ongebaenden plas.
 Zyne Liefde is myn kompas.

Animae sal est Amor

Animæ sal est Amor.

XLIX.

Liefde is het zout der Ziele.

HET beste zoutvat, dat het zout
 Des levens onbederflyk houdt,
 Is min tot Godt en zyn beminden.
 Wien dit niet smaekt is smakeloos;
 Wie dit niet kiest is bot of boos;
 Wie dit niet vindt weet niets te vinden.
 Godts waerheit hangt 'er 't zegel aen.
 Myn Lief, hoe zou myn hart bestaen,
 Zoo Gy 't niet zoutte? Zilte tranen
 Hebt gy uw gunsten toegezeit,
 Zy zouten de godvruchtigheid
 Van die zich van de weerelt spanen.
 Uw Liefde is 't zout van ons gemoet.
 Uw Liefde is 't zout dat ons behoedt,
 Bewaert, en lust en kracht blyft geven.
 Die kracht geeft smaek aen al ons werk.
 Ons werk behaegt U om dat merk.
 Uw Liefde is zout voor 't eeuwich leven.
 Dit onbederfelyke zout,
 Meer waardigh dan al 't aerdsche gout,
 Zout woorden, werken en gedachten.
 Het zout de ziel; het zout den geest;
 Het is het zout voor 't hemelsch feest.
 Onzaligh, die dit zout verachten!

Odit timorem

Odit timorem.

L.

Zy haet de Vrees.

DE Liefde weet van hopen, niet van vreezen.
 Zy zit gerust en stil
 In haer Bemindens wil:
 Of, zoo zy werkt, 't is om bereidt te wezen
 Op 't Euangeli-padt;
 Zoo wordt zy môe nogh mat.
 Haer Bruigom dryft, geweldigh in het jagen,
 De vrees ten deuren uit,
 Die Hy met handen sluit.
 Geen vreezigh hart kan Jezus ooit behagen.
 Wie yvrigh mint, wie hoopt;
 Maer laffe vrees verkoopt
 Den Godtsdienst aen de wanhoop voor de smarten
 Van droevigh naberou
 Om een geschonde trou.
 De Liefde sterkt de Godgewyde harten.
 De veege vrees verliest,
 De vaste Liefde kiest
 En houdt het licht der zuivre hemelstralen:
 Die lamp wordt nooit gedooft
 In 't hart dat hoopt, gelooft,
 En mint; op dat de ziel niet af zou dwalen.

Animae felicitas

Animae felicitas.

LI.

Liefde is de gelukzaligheid der Ziele.

DE ZIEL.

GEen heil zoo groot als uwe min,
 Myn Bruidegom, myn uitverkoren,
 Hoe lieflyk is het U te hooren,
 Hoe lieflyk, hart en ziel en zin
 Gerust in uwe hant te geven!
 Gy zyt de kracht van 't geestlyk leven.

ONZE HEER.

Ik houde de rechtmatigheit,
 En, zoekende geen eigen voordeel,
 Volg deze schael; die weegt myn oordeel.
 Ik heb myn liefde toegezeit
 Aen wie my mint, en blyf rechtvaardigh.
 Gy maekte door uw wedermin
 Myn Liefde alleen al uw gewin,
 En dus u myne gunsten waardigh.

DE ZIEL.

Onwaardigh was ik, waert gy niet
 Zoo overvloedigh in genade,
 Die myne liefde komt te stade,
 Dat Gy myn smetten overziet.
 Uw Liefde geeft myn liefde krachten.
 Gy zyt de lust van myn gedachten.

Conscientia testis

Conscientia testis.

LII.

't Gewisse geeft Haer getuigenis.

GOdts Geest getuigt met mynen geest de waarheit.
 Geen zonneglans haelt by de heldre klaerheit
 Van myn gewisse in deze zekerheit,
 Dat al myn schat by Godt is weggeleit.
 Om dat ik Hem beminne en 't eeuwich leven
 Heeft Hy my zelf die zekerheit gegeven.
 't Is enkele genade, en niets van my,
 O neen, myn Lief, want Gy, alleenlyk Gy,
 Hebt my den wegh der Waerheit aangewezen,
 Door Liefde te bewandlen zonder vreezen.
 Uw Liefde heeft myn wedermin gesterkt
 En in 't gemoet gevoelbaerlyk gewerkt,
 Op dat het zich naer uwen wil moght buigen;
 Nu strekt het my voor duizenden getuigen.
 Gy hebt my eerst gewont met liefde-smart;
 Ik offere U op 't outer van myn hart
 De dankbaerheit, en wyk geen hemellingen.
 De Liefde kan door alle starren dringen.

Superbiam odit

Superbiam odit.

LIII.

Zy haet den Hoogmoedt.

KOom aen, myn Lief, met alle kracht,
 Zoo veel de krachten kunnen dragen,
 Dit trotsche dier met geesselslagen
 Gezweept en onder dwang gebracht.
 Geen arbeit moet ons hier vervelen,
 Myne uitverkorene, myn Bruijt;
 Men trapp' dien staert zyne oogen uit,
 Dan zullen wy de wieken deelen
 En plukken dien verheven kam.
 Ik haet dat ondier, op 't herdenken
 Hoe 't eens de zaligheid kon krenken
 Van Englen, daer 't zyn oorsprong nam.
 Het werdt ten afgront neergestooten;
 Nu zweeft het over 't aerdryk heen,
 En schendt my zelf in myne leen.
 Koom help my, help my, onverdroten.
 Ik sta U met myn hulpe by:
 'k Beloof 't U, 'k zal U nooit verlaten;
 Blyft Gy dit ongedierte haten,
 Ik wyke nooit van uwe zy.
 't Gaet wel. Wy zullen 't overwinnen.
 De Hoogmoedt is 't vergif der zinnen.

Sollicitus est

Sollicitus est.

LIV.

Zy is bekommert.

LEer my uw wetten wel verstaen;
 Leer my de beste wegen gaen.
 Want, schoon geen wanhoop my beknelt,
 Of zelfs geen angst myn zinnen quelt,
 Als waer' myn hart niet recht voor U;
 Nogh vinde ik dat myn liefde, schuw
 Van overyling, zich mistrout:
 Zy vreest wel niet, maer wil niet stout
 Te werk gaen zonder uwen raet,
 Myn Lief, myn hulp, myn toeverlaet.
 Gy opende de levens baen
 In deze goddelyke blâen.
 Hier zie ik wat my nogh ontbreekt.
 Hier luister ik wanneer Gy spreekt.
 Hier antwoord Gy wanneer ik vraeg.
 Hier troost Gy my wanneer ik klaeg
 Van onvolmaektheit, of van schult,
 Van zwakheit of van ongedult.
 Dit woort is 't oogh van myn verstant,
 De wegh naer 't eeuwich vaderlant.
 Wat heeft dit woort door zyne kracht
 Al zielen tot het heil gebracht
 Waer naer ik streve! ei help my streven:
 Dit woort is geest en kracht en leven.

Sine Amore mors

Sine Amore mors.

LV.

Zonder Liefde is de Ziel doot.

ZY slaapt van krachten als berooft,
 En nam een kussen onder 't hooft
 Van geest en ziel en brein berooft.
 'k Zie geen beweging in haer vlerken.
 Zy rust nogh niet van hare werken,
 Die anders arrebeit beperken.
 Zoo gaet het als de Liefde rust:
 Het levensvuur schynt uitgebluscht,
 De ziel in slaep te zyn gesust.
 Ik laet somtyts myn lieven slapen,
 Gelyk een herder zyne schapen,
 Op dat zy nieuwe krachten rapen.
 Nu maek ik mynen boog gereedt,
 Eer zy my slapende vergeet,
 En langer van zichzelf niet weet.
 Zy zelf zal mynen pyl bedanken.
 Die wonde wekt en heelt de kranken,
 Gelyk het mes de wyngaert-ranken.
 Als Liefde sluimert is ze in noodt;
 Maer, als zy slaapt, wel hallef doot.
 Ik wekke haer met eenen schoot.

Par pari

Par pari.

LVI.

Zy vergelt gelyk met gelyk.

MAgh ik U, Jezus, myn Beminden,
 Myn Bruigom, magh ik U wêer vinden?
 Hebt Gy my uit den slaep gewekt?
 Hield Gy uwe armen uitgestrekt,
 En drukt Gy met diezelleve armen
 My aen uw borst om my te warmen,
 Die kilkout in een sluimering,
 Die al t' ontydigh my beving,
 U, mynen Liefsten had vergeten?
 Hoe zal ik uwe Liefde meten?
 Gy waekte toen ik onbedacht
 My zelf had in gevaer gebracht.
 Gy wekte my niet zonder smarten;
 Uw stael doorwondt de stale harten;
 Die wonde heelt de zielewond.
 Ik danke U uit myns harten gront,
 En bidde om slapeloozer leven,
 Zoo zal ik nooit U wêer begeven.
 Hebbe ik U ooit ontrou geweest,
 Vernieu myn krachten door uw' Geest.
 Geef vasten vrede, ik zal myn dagen
 Niet wyken van uw welbehagen.

Virtutum fons & scaturigo

Virtutum fons & scaturigo.

LVII.

Liefde is de bron en ader van alle Deugden.

VLiét nu mildlyk liefdestroomen
 Uit het Paradys gekomen,
 Daer de boom des Levens bloeit,
 'k Zal my zelve lang vermoeit
 Aen uw water dronken drinken,
 Of veel eer daer in verzinken.
 Magh my dit gebeuren, Heer
 Uwen naem tot eeuwige eer?
 'k Heb my zelf aen U gegeven:
 'k Wil my zelve niet meer leven.
 Dit 's de bron van alle goet!
 Och, wat smaekt haer water zoet!
 Deze zuivre waterplassen
 Zullen uwe Liefste wasschen
 En versterken in de deucht.
 Hoop, Geloof, Vertrouwen, Vreucht,
 Vrientschap, Waerheit, Recht en Vrede,
 't Komt hier alles, koom Gy mede.
 Gy alleen zyt heel de bron,
 Gy alleen de levenszon
 Die den waschdom kan verleenen.
 Laet ons eens voor al vereenen!

Vivet ad extremum

Vivet ad extremum.

LVIII.

Zy leeft tot in het oneindige.

't GEloof heeft uit wanneer wy sterven;
 De Hoop heeft uit wanneer wy erven;
 De Liefde blyft.
 Zy is de zuster van Godts Zone;
 Zy pronkt met onverwelkbare kroone,
 Wiens glans beklyft.
 Zy trouwt de beste rechte handen;
 Zy biedt den Hoogsten offeranden
 Hier en hier na.
 Geen doot kan haer het leven rooven;
 Zy zweve om laegh, zy leeft hier boven,
 Door Godts genaê.
 O onverbreekbaer waarheids zegel,
 Lang waert gy de volmaekte regel
 Van mynen gang.
 'k Voorzie het einde van myn slaven,
 Van al myn zuchten en myn klagen,
 Hoe lang of bang.
 Myn Bruigom heeft zich wel verscholen;
 Maer dwaelde ik ooit in duistre hollen,
 Hy hield my vast.
 Nu zal Hy nooit weêr van my scheiden.
 Nu zal Hy eeuwig my geleiden.
 Wegh, aardsche last.

Finis Amoris ut duo unum fiant

Finis Amoris ut duo unum fiant.

LIX.

Het oogmerk der Liefde is dat twee Een worden.

DOor stillen stroom en door gevaren,
 Gelyk een zeeschip door de baren,
 Geraekt men eindelyk aen lant.
 Door hulp en tucht, door hoop en schromen,
 Door lust en last, tot Godt gekomen,
 Blyft Jezus Liefde een vaste bant.
 De ziel, vereent met haer' Beminden,
 Kon in het einde een rustplaets vinden.
 Dat was het oogmerk van haer min.
 Haer Heilant liet haer niet verlegen;
 Hy vloerde doorgaens hare wegen.
 Nu kroont het einde het begin.
 Gewenschte trou! wie zoo kan paren
 Verdriete geen gevolg van jaren
 Daer Godt zyn kinderen beproeft.
 Dees trou kan alle zuur verzoeten.
 Dees trou kan alle schade boeten.
 Hy wensch niet wie niet meer behoeft.
 Dit is de volheit aller vreugde
 Die ooit een zuivre ziel verheugde.
 Dit is de voorsmaek van 't genot
 Der bruiloft, daer de Hemellingen,
 Het Lam ter eere, onsterflyk zingen.
 Dit is het trouverbont met Godt.

Plenitudo legis est

Plenitudo legis est.

LX.

Liefde is de vervulling van de Wet.

DUs is de heele wet volbracht,
 Want Liefde is 't Eindt van Godts geboden.
 De Rede en Godtsdienst beide nooden
 Ons dien wegh op met alle kracht.
 Rust, ziel, na alle uw liefdewerken;
 Godts Liefde rust aen uwe zy',
 Waer meê gy welgenoegt en bly
 Besloot uw loopbaen te beperken.
 Dank uwen Bruigom, die zoo trou
 Als gunstigh door zoo veel gevaren
 U wilde helpen en bewaren,
 En eindlyk nemen tot zyn vrou.
 Niets deed gy door uwe eige krachten;
 Gy had het alles van zyn hant.
 Hy was uw troost en onderstant.
 Hy stuurde uw wegen en gedachten.
 Uw Liefde heeft de Wet vervult
 Door zyne oneindige Genade.
 Hy sloegh alle uwe wegen gade.
 Zyn zachte Geest gaf u 't gedult;
 Zyn Waerheit vestigde uwe schreden;
 Zyn Woort was 't licht voor uwen voet,
 Zyn Licht het licht van uw gemoet,
 Zyn Kracht de ziel van uwe zeden.
 Onsterflyke Eer en Majesteit
 Zy Gode en 't Lam in eeuwigheit.

Bladtwyzer der Zinnebeelden van H. Hugo.

	<i>O P D R A G H T . Heer voor u is alle myne begeerte: en myn zuchten is voor u niet verborgen. Ps. XXXVIII. 10.</i>	Pag. 1
1	<i>Met myne ziele hebbe ik u begeert in burrow nacht. Ezaï. XXVI. 9.</i>	2
2	<i>O Godt, Gy weet van myne dwaesheit, en myne schulden zyn voor u niet verborgen. Ps. LXIX. 6.</i>	3
3	<i>Zyt my genadigh, Heer, want ik ben verzwakt: genees my, Heer, want myne beenderen zyn verschrikt! Ps. VI. 3</i>	4
4	<i>Aenzie myne elende en myne moeite, en neem alle myne zonden wegh. Ps. XXV. 18.</i>	5
5	<i>Gedenk toch dat gy my als leem bereit hebt, en my tot stof zult doen wederkeeren. Job. X. 9.</i>	6
6	<i>Hebbe ik gezondigt, wat zal ik doen? O menschenhoeder, waerom hebt Gy my u tot een' tegenloop gestelt. Job. VII. 20.</i>	7
7	<i>Waerom verbergt Gy uw Aengezicht, en houdt my voor uwen vyant? Job. XIII. 24.</i>	8
8	<i>Och, dat myn hooft water ware, en myn oogh een springader van tranen! Jerem. IX. 1.</i>	9
9	<i>Banden der helle omringden my, strikken des doots bejegenden my. Ps. XVIII. 6.</i>	10

- 10 *Ga niet in 't gerichte met* 11
 uwen knecht, want
 niemant, die leeft, zal voor
 uw Aengezicht
 rechtvaardigh zyn. Ps.
 CXLIII. 2.
- 11 *Laet my de watervloet niet* 12
 overstromen, en laet de
 diepte my niet verslinden.
 Ps. LXIX. 16.
- 12 *Och, of Gy my in 't graf* 13
 verstaekt, my verbergde,
 tot dat uw toorn zich
 afkeerde. Job. XIV. 33.

13	<i>Zyn myne dagen niet weinigh? Houd op. zet van my af, op dat ik my een weinig verquikke. Job. X. 20.</i>	14
14	<i>O, dat zy wys waren! zy zouden dit vernemen. zy zouden op hun einde merken. Deut. XXXII. 29.</i>	15
15	<i>Myn leven is verteert van droefheit, en myne jaren van zuchten. Ps. XXXI. 11.</i>	16
16	<i>Myn ziel is verbroken van wegen het verlangen naer uwe oordelen. Ps. CXIX. 20.</i>	17
17	<i>Oh, dat myne wegen gericht wierden, om uwe inzettingen te bewaren? Ps. CXIX. 5.</i>	18
18	<i>Houdende myne gangen in uwe sporen, op dat myne voetstappen niet zouden wankelen. Ps. XVII. 5.</i>	19
19	<i>(Het hair) myns vleeschs is te berge gerezen van verschrikkinge voor u, en ik hebbe gevreesst voor uwe oordelen. Ps. CXIX. 120.</i>	20
20	<i>Wend myn oogen af, dat zy geen ydelheit zien Ps. CXIX. 37.</i>	21
21	<i>Laet myn hart oprecht zyn tot uwe inzettingen, op dat ik niet beschaamt worde. Ps. CXIX. 80.</i>	22
22	<i>Koom, myn Liefste, laet ons nu uitgaen in 't velt, laet ons vernachten in de dorpen. Hoogl. VII 11.</i>	23
23	<i>Trek my, wy zullen u naloopen. Hoogl. I. 4.</i>	24
24	<i>Och, dat gy my als een broeder waert, zuigende</i>	25

*de borsten myner moeder!
dat ik u op de straet vonde,
ik zoude u kussen, ook
zouden zy my niet
verachten. Hoogl VIII. 1.*

25 *Ik zocht des nachts op myn 26
leger hem, dien myne ziel
lief heeft. ik zocht hem;
maer ik vondt hem niet.
Hoogl. III. 1.*

26 *Ik zal nu opstaen, en in de 27
stadt omgaen, in de wyken
en in de straten; 'k zal hem
zoeken, dien myne ziel lief
heeft: ik zocht hem, maer
ik vondt hem niet. Hoogl.
III. 2.*

27 *Hebt gy dien gezien, dien 28
myne ziel lief heeft? Toen
ik een weinigh van hun
weggegaen was, vond ik
hem, dien myne ziel lief
heeft: ik hield Hem vast, en
liet Hem niet gaen. Hoogl.
III. 3. 4.*

28 *Maer, my aengaende, het 29
is my goet na by Godt te
zyn: ik stelle myn
vertrouwen op den Heer,
H E E R Ps. LXXIII. 28.*

29 *Ik hebbe grooten lust in
zyne schaduwen, en zitte
daer*

	<i>onder. Hoogl II. 2.</i>	30
30	<i>Hoe zouden wy een liedt des Heeren zingen in een vreemt lant. Ps. CXXXVII. 4.</i>	31
31	<i>Ik bezwere u, gy dochters van Jeruzalem, indien gy mynen Liefsten vindt. wat zult gy hem aenzeggen? dat ik krank ben van liefde. Hoogl V. 8.</i>	32
32	<i>Ondersteunt gy lieden my met de fleschen, versterkt my met de appelen; want ik ben krank van liefde. Hoogl. II. 5.</i>	33
33	<i>Myn Liefste is myn en ik ben zyne, die weidt onder de lelien, tot dat de dagh aenkomt en de schaduwen vlieden. Hoogl. II. 16. 17.</i>	34
34	<i>Ik ben myns Liefstens: en zyne genegenheit is tot my. Hoogl. VII. 10.</i>	35
35	<i>Myne ziel ging uit van wegen zyn spreken. Hoogl. V. 6.</i>	36
36	<i>Wien hebbe ik nevens U in den hemel? nevens U lust my ook niets op aerde. Ps. LXXIII. 25.</i>	37
37	<i>O wee my, dat ik een vreemdeling ben in Mezech: dat ik in Kedars tente wone: myne ziel heeft lang gewoont by die den vrede haten. Ps. CXX. 5, 6.</i>	38
38	<i>Ik elendig mensch! wie zal my verlossen uit het lichaam dezes doots. Rom. VII. 24.</i>	39
39	<i>Want ik worde van deze twee gedrongen, hebbende begeerte om ontbonden te worden en</i>	40

	<i>met Christus te zyn. Filip.</i>	
	I. 24.	
40	<i>Voer myne ziel uit de</i>	41
	<i>gevangenis om uwen</i>	
	<i>naem te loven. Ps. CXLII.</i>	
	8.	
41	<i>Gelyk een hart schreeuwt</i>	42
	<i>naer de waterstroomen,</i>	
	<i>alzo schreeuwt myne ziel</i>	
	<i>tot U, o Godt. Ps. XLII. 2.</i>	
42	<i>Wanneer zal ik ingaan en</i>	43
	<i>voor Godts Aengezicht</i>	
	<i>verschynen? Ps. XLII. 3.</i>	
43	<i>Och, dat my iemandt</i>	44
	<i>vleugels, als eener duive,</i>	
	<i>gave! ik zoude henen</i>	
	<i>vliegen, waer ik blyven</i>	
	<i>mochte LV. 7.</i>	
44	<i>Hoe liefelyk zyn uwe</i>	45
	<i>woningen, o Heer der</i>	
	<i>heirscharen! myn ziel is</i>	
	<i>begerigh, en bezwykt van</i>	
	<i>verlangen naer de</i>	
	<i>voorhoven des Heeren. Ps.</i>	
	<i>LXXXIV. 2, 3.</i>	
45	<i>Koom haestelyk, myn</i>	46
	<i>Liefste, en weest Gy gelyk</i>	
	<i>een Rhee, of gelyk een</i>	
	<i>welp der harten op de</i>	
	<i>bergen der speceryen.</i>	
	<i>Hoogl. VIII. 14.</i>	
	BESLUIT.	47

Bladtwyzer der Zinnebeelden van O. van Veen.

	<i>DE Liefde doordringt en onderhoudt het heel-al.</i>	Pag. 53
	<i>Gebedt</i>	54
	<i>Gebedt</i>	55
	<i>Gebedt</i>	56
1	<i>Godt boven alles te beminnen.</i>	57
2	<i>Men moet beginnen.</i>	58
3	<i>D'Aenneming tot kinders is uit Liefde.</i>	59
4	<i>De Liefde is Recht.</i>	60
5	<i>De Liefde is Eeuwich.</i>	61
6	<i>Godts Liefde is 't Licht des Verstants.</i>	62
7	<i>Het werk der Liefde is heerlyk.</i>	63
8	<i>De Liefde onderwyst.</i>	64
9	<i>De Liefde is de Dierbaerste Schat.</i>	65
10	<i>De Liefde is zuiver.</i>	66
11	<i>Eenheit, Volmaektheit.</i>	67
12	<i>Godtgewydde Liefdeworsteling.</i>	68
13	<i>De Liefde moet van wederzyde komen.</i>	69
14	<i>Deucht het Kenteeken der Liefde.</i>	70
15	<i>Eenstemmigheit van wil.</i>	71
16	<i>De Liefde ziet hemelwaert.</i>	72
17	<i>Zy groeit tot in het Oneindige.</i>	73
18	<i>Zy is sterker dan der kinderen Liefde jegens hunne ouders.</i>	74
19	<i>Liefde is de bant der volmaektheit.</i>	75
20	<i>Zy overwint de Natuur.</i>	76

21	<i>Zy behoedt ons voor 't quade.</i>	77
22	<i>Zy zaeit in den Geest</i>	78
23	<i>Zy heeft eenen tegenzin in bezwaertheit.</i>	79
24	<i>Zy geeft aelmoesen.</i>	80

25	<i>Nydt is de schaduw der Liefde.</i>	81
26	<i>Liefde kent geen enen arbeit.</i>	82
27	<i>De Liefde alleen geeft vele goederen.</i>	83
28	<i>Geesseling uit Liefde is aengenaem.</i>	84
29	<i>Liefde en Vrede zyn gezellinnen.</i>	85
30	<i>Hoop de beste Voedster der Ziele.</i>	86
31	<i>Liefde haet traegheit.</i>	87
32	<i>Liefde maekt alles recht.</i>	88
33	<i>Liefde baent den wegh tot Godt.</i>	89
34	<i>Alles keert tot zynen oorsprong.</i>	90
35	<i>De Liefde is stantvastig.</i>	91
36	<i>De Liefde bouwt.</i>	92
37	<i>Zy verspreidt een aengenamen geur.</i>	93
38	<i>Godts Liefde geeft de ware veiligheid.</i>	94
39	<i>Zy lescht den dorst.</i>	95
40	<i>Wie bemint kan niet vry zyn.</i>	96
41	<i>De Liefde blinkt onder alle deugden uit.</i>	97
42	<i>Liefde verwint alles.</i>	98
43	<i>Zy krygt kracht door beproeving.</i>	99
44	<i>Oprechte Liefde kent geene maet.</i>	100
45	<i>Zy wakkert op door hemelwint.</i>	101
46	<i>Zy veracht al het Weereltsch.</i>	102
47	<i>'t Gezicht alleen is niet genoegsaem.</i>	103

48	<i>Geen wegh is ongebaent voor de Liefde.</i>	104
49	<i>Liefde is het zout der Ziele.</i>	105
50	<i>Zy haet de Vrees.</i>	106
51	<i>Liefde is de gelukzaligheid der Ziele.</i>	107
52	<i>'t Gewisse geeft Haer getuigenis.</i>	108
53	<i>Zy haet den Hoogmoedt.</i>	109
54	<i>Zy is bekommert.</i>	110
55	<i>Zonder Liefde is de Ziel doot.</i>	111
56	<i>Zy vergelt gelyk met gelyk.</i>	112
57	<i>Liefde is de bron en ader van alle Deugden.</i>	113
58	<i>Zy leeft tot in het oneindige.</i>	114
59	<i>Het oogmerk der Liefde is dat twee Een worden.</i>	115
60	<i>Liefde is de vervulling van de Wet.</i>	116